



# Az új törvényhatósági bizottságban

## alig van iparos, nincs munkás, magántisztviselő és nincs képviselve a tudomány, a művészet, az irodalom

Egy kis statisztika a város új parlamentjéről

Miskolc, december 29.

### Ötezer előfizetőre

van szüksége egy olyan vidéki politikai napilapnak, amely független akar maradni minden politikai párttól, anyagi érdekeltségtől és a szabad vélemény-nyilvánítást lenyitgató, megbénító korlától és akadálytól.

Ötezer előfizetőre van szüksége annak a napilapnak is, mely talán már a legközelebbi napokban „**FELSŐMAGYARORSZÁG**” cím alatt indul utnak, ha akarja váltani azt a programot, melyet következőkben irt zászlajára:

Revizió.  
Az állampolgári szabadságok helyreállítását és biztosítását.

Modern és szociális irányú gazdasági, városi és községi politika.

Harc a közéleti tisztasáért.

Ötezer előfizető olyan hatalmas tábor, melynek szava, kívánsága dübörögve tör át a lap apró betűin az ország közvéleménye elé. Ötezer előfizető egy hadsereg, mely egy lap olomkatonáinak további sok ezer, sőt százezer hívet tud szerezni a becstelens harchoz.

Ötezer előfizető megszerzése, megszerzése és megtartása hatalmas feladat, mely csak akkor lehetséges, ha a „**Felsőmagyarország**” becstelens, szilárdan, törhetetlenül fog haladni a kitűzött uton.

Csak akkor lehetséges, ha a „**Felsőmagyarország**” töretlenül és teljes egészében megvalósítja programját, ha igazán és becstelens fogja képviselni a széles néprétegek érdekeit, ha a közvélemény hatalmas ereje fogja összefogni a lap olomkatonáit az igazság hadseregévé, mely küzdeni fog minden sötétség és reakció ellen, harcolni fog minden sérelem és igazságtalanság ellen, hogy felépítse a békés, igaz munka és a haladás várát.

Egyelőre egy maroknyi, csak néhány száz független és harcos ember indult meg, hogy utat törjön az ötezer főből álló seregnek. De ha az a pár száz lelkes ember, akik belátják a harc szükségességét, akiket ép úgy lelkesítenek és fűtenek az ideálok, mint bennünket, akik az élet küzdünk, e lap sokezer betűit egymás mellé rakva, akkor az ötezer főnyi sereg megszerzése könnyebbé válik, nem küzdelem, nem idegvesztő munka, hanem szinte játék csupán.

Azok, akik ennek az új szabad hangnak és szónak első harcosai voltak, biztosa veszik, hogy legelső követők nemcsak azt tartják feladatuknak, hogy mostani lapunk és a közeljövőben meginduló „**Felsőmagyarország**” olvasói, hanem azt is, hogy lelkes támogatói, a tábor építői, a lap lobogójára irt eszmék fardhatatlan és buzgó magvetői lesznek.

Ha ezen az uton jön össze az ötezer előfizető, akkor a „**Felsőmagyarország**” be fogja tudni váltani e programot; függetlensége, hangjának ereje és bátorsága a közvélemény hangja és ereje lesz.

Most, hogy a törvényhatósági bizottság részben felrészült az ujonnan bekerülő virilisekkel — másfél évtized után nagyon üdvös és egészséges dolog friss vért engedni az annyira elerjedelt vénákba — talán aktuális egy kis enumerációt, egy kis seregszemlét tartani a törvényhatósági bizottság felett. Ha általánosságban vizsgáljuk, azt vehetjük észre, hogy bizony a törvényhatósági bizottság nagyon megörögedett, vénai — melyek mindig nagyon vérszegények voltak — teljesen kiszáradtak, minden kontaktusuk, minden érintkező felületük a város közönységével megszáradt. Öncélta, önmagában áll, minden közérdektől, sőt a közérdek megérzésétől is szinte hermetice elzárt testület lett.

Ha statisztikailag vizsgáljuk a bizottság összetételét, azt észlelhetjük, hogy már *összeállításában sem képviseli a város lakosságának széles rétegét*. Mert a törvényhatósági bizottság tagjai között helyet foglal nyolc gazdálkodó, nyolc nagyiparos, nyolc bankigazgató és részvénytársasági igazgató, tíz háztulajdonos, három orvos, két főügyész, tizenkilenc kereskedő, három gyógyszerész, három építész és építésmérnök, tizenhárom ügyvéd, három MAV-főtisztviselő, két csizmadia, két pap, három tanár és tanító, két szállító, négy vendégfogadó, egy kamarai titkár, egy bűdoszó és egy fényképező. *Ez a statisztika élesen mutatja, hogy a társadalom egyes rétegei tulzott mértékben, más szélesebb körű rétegei pedig vagy nagyon gyér számban, mostohán, vagy egyáltalában ünneseznek képviselve.*

A kereskedő képviselete az új virilisek bekerülésével, akik között tizenkét kereskedő jut be most a törvényhatósági bizottságba, teljes mértékű és a város életében elfoglalt nagy szerepkörhöz mérten elég nagy számt lett. *Neumann Adolf*, a Kereskedelmi és Iparkamara elnöke, aki a kereskedők hivatalos képviselőjének számított a törvényhatósági bizottságban, most a Kereskedelmi Testület és a Gazdakör elnökeiben és a többi bekerülő kereskedőben értékes segítőalapskat kap a kereskedők érdekeinek alaposabb megvédéséhez.

*Ügyvédet, gyógyszerészt és bankigazgatót talán nagyon is sokat találunk. Annál kevesebb az iparos. Pedig a város életében, fejlődésében, talán az iparosok a legnyugatibb tényező a kereskedelem mellett.* Kétezer miskolci iparos küzd — nagyrészt komoly munkalehetőség nélkül és elkésere-dett erővel — az egyre súlyosbodó helyzet, az ipart egyre jobban sújtó dekonjunktúra ellen s *összesen négy képviselőjük van a város parlamentjében.* Ez olyan sérelem, s a képviselet elvnek oly éles megcsufolása, mely nem maradhat így, s az új törvényhatóságban, mely 1929. végén fog összeülni, bizonyára nem is marad így.

Még nagyobb hiány és sérelem, hogy a *munkásságnak, mely pedig Miskolc lakosságának fölöttébb jelentékeny hányadát teszi — egyáltalában nincs képviselve a törvényhatóságban.* A magántisztviselőknek, az irodákban górnnyedő és legtöbbször éhnyért dolgozó könyvelők, gépről-kisasszonyok százainak egyetlen képviselő-

lőjük sincs a törvényhatósági bizottságban, aki megvédhetné s esetleg előbbre vihetné ügyüket.

*És nincs képviselve a törvényhatóságban az irodalom, művészet és a tudomány.* Így azután hiányzik az állandó mozgató és lendítő erő a város parlamentjében a kulturális fejlődés fokozásához, a magasabb kulturát fejlesztő intézmények (egyetem, kereskedelmi, gazdasági főiskola stb.) létesítéséhez.

S ha a törvényhatósági bizottság betegségeknek — mert hogy beteg, sőt agoniázal, az minden rendesen, halogtomentesen látó szem előtt kétségtelenül áll, s végre az év végén sirba is teszik — ha a betegség diagnózisát meg akarjuk állapítani és okait kutatni, azt vehetjük észre, hogy ezen szervi hibák mellett más nagy bajok, hiányok is tapasztalhatók. A legfőbb hiba, hogy a központi szerv a város polgármestere és tanácsa, szinte minden vita és

kritika nélkül, végez el mindent. Kezdeményez, megszavaztat és végrehajt. Amit akar és amit jónak lát. A törvényhatósági bizottság nagyon-nagyon kevés kivétellel mameluk szavazógép, fejbőlöntő Jánosok testülete. Sőt a fejüket is csak azok bologatják és a szavazás sokszor oly dicsesten munkájában is csak azok vesznek részt, akik — elmennek a bizottság ülésére. Mert a nagy többség 60—70 százaléka ritkán jár el még szavazni is.

Az új virilisek között is lesznek olyanok, akiknek minden jó, lesznek szavazógépek, de lesznek olyanok is, akik beszélni és kritizálni fognak, akiknek lesznek ötletei és iniciatívái. Lesznek olyanok is, akik erősbítenni, izmosítani fogják a bizottság ma 3—4 főből álló ellenzékét, s hozzáférő kritikákkal és kezdeményezésekkel elevebben lüktető életet, egészségesebb, munkásabb szellemet fognak hozni a törvényhatósági bizottságba.

### Az új virilisek portréi

Érdekesnek és érdemesnek találtuk megvizsgálni az új virilisek képét, megkérdezni őket programjukról, s arról, hogy mennyiben és mily irányban akarnak résztvenni a törvényhatósági bizottság munkájában.

**Ariel Jakab** bűdoszómester azok közül a ritka példányok közül, akik hűek maradnak mesterségükhöz azután is, hogy vagyonyt szerettek. Iparos. S ez a szó nemcsak a foglalkozás kifejezése akar lenni. Hanem jelző. Diszító jelző. Célpont így körvonala:

— Egyszerű iparosember vagyok és az is maradok mindig. Nagyon szeretem a mesterségemet. A törvényhatósági bizottságban különösen az iparosérdekek szószólója akarok lenni. Arra fognak figyelni, hogy a város ne favorizáljon idegen iparosokat soha közmunkáknál, mikor a *miskolci iparosok ugyanamnyit, sokkal jobban és becstelensbben dolgoznak.* Tudom, hogy vannak hibák a városnál, ezeket, ha nem is éles, de tárgyilagos formában alkalmadtán szóvá fogom tenni.

**Ábrahám István.** Self made man. A magacerejéből és a maga munkásságából lett tekintélyes és gazdag polgára a városnak. A törvényhatóságba bekerülésével különösen az iparos érdekek fognak nyerni szószólót.

**Berkovits Ferenc,** kereskedő. Azok közül, akiket Szentes Béla megírt a Házibaráthban. Aki hősök, mert harcolnak a dekonjunktúrával, a forgalmi adóellenörökkel és a tulajdonatással.

— Az a véleményem — mondja — hogy a kereskedőtársadalom túlságosan kivési részét a közterhekből. *Harcot akarok indítani a tulajdos városi pártad ellen.* Hogy virilis lettem, nem öröm, mert örösi és tulzott megdöztatás következménye. De kötelesség, amelyet teljesíteni kell. *S nem leszek gép, főképpen nem szavazógép.*

**Bakos Kálmán,** vendégfogó. Igazi üzletember. Szervező képesség és nagyon jó emberkezelő.

— A vendégfogóság — mondja — olyan foglalkozás, mely egész embert kíván és kevés időt enged más ügyekre. De azért igyekszem majd részt venni a gyűléseken s különösen az *idegenforgalom fellendítését célzó kérdésekben fogok felszólalni.*

**Böcczög József,** a Korona állandó bérlője. Vendégfogó. Mint ilyen, egyik legközelebb az egész országban. Bizonyára a törvényhatósági bizottságban is az lesz a legfőbb gondja, hogy teljes rendben legyen a város emésztése. Gyakran fog a közérdekről sikra szállni.

**Duffek János** főfelügyelő. A tettek embere. S valahogy a tettek magaslátáról lenézti és nem tudja értékelni a szavakat. Azok közé az oly ritka férfiak közé tartozik, akik könnyebben végeznek el tiz komoly tettet, mint elmondanak egy szónoklatot. S ezt a szónoklatellenes meggyőződését bizonyára át fogja vinni a törvényhatóságba is.

**Deutsch Simon** a Deutsch J. és Fiai dinasztia képzett és eleven koncepciókkal rendelkező feje, aki a család vagyonát és tekintélyét nagyban növelte modern elgondolású vállalkozásaival. A törvényhatóságban a város gyorsiramu fejlődésének, haladásának és a szociális problémáinak lesz különösen szószólója.

**Engel Ignác.** Ősi százéves óg vezető és izmosítója volt évtizedeken keresztül. Most már visszavonult az üzlet vezetésétől, azt fura bizta és így teljesen a közügyeknek szentelheti és fogja szentelni idejét.

**Ferenczi Károly,** kereskedő. A Gazdakör elnöke. Az új törvényhatóság egyik legértékesebb embere lesz. *Igazi Europeer, aki sokat látott, gyűjtött és felszívott magába.* Sok összehalmozott tapasztalatát és tudását most lesz alkalma kiélni a város parlamentjében. Bizonyára mindig lesznek eredeti és eleven ötletei, iniciatívái. Programjáról így nyilatkozott:

— Az általános közérdeken kívül, különösen a kereskedő- és iparostársadalom érdekei fognak irányítani. Arra fognak törekedni, hogy a nagyközönség épügy,

mint a hivatalos városi szükségleteit lehetőleg Miskolcra szervez be, mert itt éppen annyira és éppen olyan kábát és bundát és éppen olyan építést és kövezést lehet kapni, mint a fővárosban. S mindenért idegenbe menni snobizmusnak tartom. Egy kissé több lokálpatriotizmus kell nevelni a városba. S a város pénzügyeit nagyon züláták. Mobilabb pénzt kell teremteni. *S megosztottat azokat a fillettebb fura anomiákat, hogy iparosok hónapokon át ne kapják meg a várostól pénzüket az elévült munkáért.* Tudok eseteket, mikor iparosok már perelni és foglaltatni akarták a várost. Vagy talán a vizről beszéljek, mely már annyi pénzt felemésztett s amelynek problémáját mindenáron meg kell oldani, hogy végre is rizet ihasson a város községe és ne kórt és ne legyen Miskolc város a legnagyobb ásványvizforrású országban.

**Fodor Dezso,** gyógyszerész, a Kereskedelmi Testület elnöke. Gyakran lát meg éles szemmel egészen új és eredeti problémákat. Bekérülése a törvényhatósági bizottságba Miskolc kereskedőtestületének nagy nyeresége lesz.

— Természetesen elsősorban kereskedői érdekeket fogok képviselni — mondja — és intenzív kritikai életet énni a ma meglehetősen esendő törvényhatósági bizottságba. Azt akarom, hogy ne a tanács döntsin egyedül, mint most legtöbbször történik, hanem képviselői utján Miskolc összpóltársága. Különösen a víz ügyét tartom megelőbb és genialisan elintézendőnek. Kisebb jelentőségű, de kellemetlen anomáliák megszüntetésére is fogok törekedni. Például helytelennek tartom érdektői és sérelmesnek a kereskedők érdekei szempontjából az új hirdetőszlopok felállítását, melyek egyes kereskedők kirakatai elől elveznek minden távlatot. *Sérelmesnek tartom a kiskereskedőkre pl. azt is, hogy a szeszüde kiesinyben is ad el szeszü utalt.* Helyesnek tartanám, ha pl. tíz literben állapítanák meg a kiadható minimumot. És sürgősnek és fontosnak tartom egy egész sereg szociális probléma megoldását.

**Földes Zoltán,** a Magyar Általános Hitelbank miskolci fiókjának vezérigazgatója, a bank közvetlen kedves és közvetlen ember, mindennel meg van elégedve és barátságos tart fenn mindenkiel. S ezt a jó viszonyt, a bank érdekeire való tekintettel is, bizonyára a törvényhatósági bizottságban sem igyekszik majd kritikával megtrontani.

Miskolc — ugymond — abban a szerencsés helyzetben van, hogy egy kiváló tanács s nagy koncepciójáról és agitációsáról ismert polgármester intézi ügyeit, miért is a törvényhatósági bizottságnak nem nehéz a feladata. Igaz örömet fog tehát nekem okozni, ha városunk kiváló vezérkarát igénytelen tevékenységemmel támogató módom lesz.

**Fried Mór.** Munkában és kereskedői ötletek termelésében őszült meg. Ezekből az ötletekből bizonyára jutni fog a város parlamentjébe is.

— Szorgalmasan el fogok járni — mondja — a bizottság ülésére és ott, ha kell, kritikát is fogok gyakorolni minden közérdeklő kérdésben. *Különben a szociális problémáknak lesznek kitartó és állandó szószólója és arra fogok törekedni, hogy minél erősebb iramú legyen a város fejlődése, minél több legyen az építkezés és közmunka, mert ez sok munkaalkalmat jelent tehát kevesebb munkanélküliséget s a szociális kérdések enyhülését és helyes irányba terelődését.*

**Friedmann Dezso.** Egészen független ember, akit semmi magánérdek, semmi üzleti viszony nem gátol abban, hogy kimondja véleményét. Kiforrott meggyőződése és nézetei vannak, melyeket mindig ki is fejt, ha annak szükségét látja. — Független ember vagyok — mondja — nem köt és nem gátol semmi érdek. Köteleességemnek tartom a komoly és intenzív kritikát a bajok és hibák megszüntetésére. Komolyabb és elevenebb kritikát életem akarok, mint a mostani.

**Friedmann Jenő.** Terménykereskedő. Üzlete annyira visszatartotta eddig a nyil-

vános szereplésektől, hogy szinte idegenkedéssel fogadta bevéleléstársának híret.

— Hitásági kérdésem látom — mondja legnagyobban részben az élénk és gyakori közszereplést. S csak akkor óhajtok felszólalni, ha a bizottság tagjai között nem akadnának mások, akik meg akarják és meg tudják védeni a közérdeket. Szavazatommal azonban óvatosan fogok élni.

**Gortvai Miksa dr.,** főorvos. Talán a legszerényebb ember, akivel életemben találkoztam. Egyszerű büszkesége, hogy hogy felnevelt kilenc gyermekeket. Ha valaki a szerénységet és jóindulatot mintáznia akarná, Gortvai dr. főorvost ajánlhatnám modellnek.

— Nem vagyok szónok — mondja, — nincs meg hozzá sem a gyakorlatom, sem a készségem. Harmincöt év óta nem szólokoltam. Akkor is csak egy toasztot kököztattam meg. Főként közegészségügyi és szociális kérdésekben azonban, ha szükség lesz rá, fel fogok szólalni. És főként szavazatomat nem gép módjára, hanem legjobb egyéni meggyőződésemet szerint fogom leadni.

**Holländer Béla dr.,** ügyvéd, a Magyar Általános Hitelbank ügyésze. A legelőkelőbb és legnépszerűbb ügyvéd. Kedves, esendő halk stílusos ember, akinek azonban komoly és határozott meggyőződései vannak.

— Megítélésem szerint — mondja — a város vezetősége minden igyekezetével a város községeinek érdekeit mozditja elő. E tevékenységben segítségére kívánok lenni a vezetőségnak. Hivatásomnál fogva főleg a város jogügyi kérdései érdekelnak. Akruclisnak tartom a helyhatósági szabályrendeletek korszerű módosítását. *Figyellemmel kívánom azonban kísérni a város vezetőségnek minden irányú tevékenységét is.* És a törvényhatósági bizottsági tagsággal járó kötelezettséget lelkiismeretesen akarom teljesíteni.

**Juracsó Béla,** kereskedő és iparos egy személyben, ki dolgozik kora reggeltől késő estig. Amit szerzett, keze munkájának, veritéknek gyümölése.

— A kereskedelem túl van adóztatva — mondja — és adónak számít a villany is, amely tulajdonos drága. Egy ideig még csak tanulmányozni fogom a város problémáit, de aztán küzdeni akarok a víz és villamos egységáruk kérdésében. Soha nem lesz éles a hangom, de ha hibát látok köteleességemnek tartom arra rámutatni.

**Kardos József.** Már rutinos városatyja. Évek hosszú során át volt Sátoraljaújhegy törvényhatósági bizottságának egyik tevékeny, agilis tagja.

— Mint már hosszú multra visszatekintő városatyai működése során mindig — mondja — egy most is lesz önálló egyéni véleményem, amelyért természetesen mindig fel fogom verni a harcot. A városatya épp oly természetes, hogy *felszólal és kritizál,* mint ahogy az orvos beteget vizsgál és gyógyít. Hogy vannak olyan törvényhatósági bizottsági tagok, akik nem kritizálnak? Vannak orvosok is, akik nem praktizálnak.

**Kolár Nándor.** Tetterős, agilis férfi. Közismerten kiváló szervező erő. Vállalatának a várossal kötött szerződéses viszonya azonban sok kérdésben természetesen akadályos lesz a törvényhatósági bizottságunk kitéendő munkásságának.

**Klein Bernát.** A munkás, szorgalmas vagyonszerzőnek típusa. A munka tempója mindig oly erős, oly nagyiramu és gazdasági ötleteket termelő volt, hogy ennek az ötlettermelő iramnak nagyrészt bizonyára át fogja menteni a törvényhatóságba is.

**Pataki Soma,** tekintettel indiszpozíciójára és egyre súlyosbító fülbajára felmentését fogja kérni a törvényhatósági bizottságtól és nem fog résztvenni a bizottság munkájában.

**Pigay Imre,** régi patricius kereskedő. Talán ez a szó fejezi ki legáltalában társadalmi helyzetét, nézeteit és világlátófogását is.

— A város polgármestere és tanácsa — mondja — nézetem szerint jóindulattal és hozzátérrel vezeti a város ügyeit. Ez azonban nem jelenti azt, hogy megvitátás és kritika ne csiszolhatóna és javíthatná a legjobb ötleteket és terveket is. Különösen a kereskedői érdekeket fogom vigyázni éber szemmel.

**Rác György dr.,** gyógyszerész. Sportember. És mecenás. Aki áldozatokat is hoz a sportért és vilákos gondszemmel látja a sportban rejlő nagy nemzetnevelő értékeket. Az amatőrsport lelkes vezére és irányítója.

— Minden közérdeket — mondja — minden erőmmel igyekszem támogatni. Elsősorban a város egészségügyét és a szociális problémák melőbbi megoldását. *És különösképpen a sport fontosságának tudatára akarom ébreszteni a törvényhatósági bizottságot.* A legközelebbi célom, hogy sporttelepet kapjon a felsőváros. Talán a város pénzszete előtt levő telken megépíthető egy új sportpálya, hogy ott játszhasson, sportolhasson, intenzív testi kultúrában részesülhessen a felsőváros községe.

**Ungár Samu.** Gyáros, háztulajdonos és hatalmas ingatlanul rendelkező földbirtokos. Harmadik virilistája a városnak. Kifinomodott érzéke van a realitások iránt, aminek bizonyára hangot is fog tudni adni mindig a törvényhatóságban.

**Láng Lajos dr.** Újságíró volt. Megtanult küzdeni, harcolni elveiért, meggyőződéseiért, keményen, tőpösen és megalkuvás nélkül.

Legfőbb sérelmemek tartom először is — mondja — hogy a munkásság egyáltalán nincs képviselve a törvényhatóságban. Az a munkásság, mely a forradalmak alatt oly példásan viselkedett, Miskolc városát főként munkás, iparos és kereskedő város. A maga erejéből fejlődött és lett nagyvá, minden kormánytámogatás nélkül s már ezért is kellene, hogy ezek a rétegek legyenek legerőteljesebben képviselve a város parlamentjében. Mint volt újságíró, helyesnek tartanám, ha a város nagyobb teret engedne az újságíróknak, mert ok a magvetői anyyi gondolatnak

## UJÉVI

jóklivásághoz

### ékszer-ajándékot

mellékeljen!

## Abramovics

ékszerésznel

### Sötétkapu mellett

szeresheti be

### legolcsóbban

és tulajdonképeni megalapító anyai intézménynek. Nagyon helyesnek tartom, hogy Szemere, Horváth és Szentpály várososa az új virilisk bekapcsolódásával minden valószínűség szerint újra az igaz és modern szemlélet fejlődés és haladás útjára lép. Politikával nem óhajtok foglalkozni a törvényhatóságban, de viszont nem fogom eltűrni, hogy a politika leple alatt kijátszák a munkásságot és polgárságot.

Törzs Károly

### Eseményekben gazdag téli sportszezonra van kilátás

Feltéve, hogy az időjárás kedvező lesz a Miskolci Korcsolyázó és Téniszező Egyesület programja szerint ezidén gazdag, szenzációban bővelkedő téli szezon ígérkezik. Radó Sándor igazgató, úgy állította össze a programot, hogy ha az valóban lezajlik, akkor nemcsak a sportolók, de a nézők igényeit is a legmesszebbmenőleg kielégíti.

Az első esemény a január közepére tervezett házi verseny lesz, mely mintegy előkészítő, tréningje lenne a január véli megtartandó országos gyors- és műkorcsolyázó versenynek. Erre a versenyre, melynek időpontja nagyrészt a budapesti Korcsolyázó Egylettől függ, teljes gárdával fog felvonulni a budapesti korcsolyázó hírességek csoportja. Február első felében azután az egylet megrendezi a szokásos jelmezes jég-karnevalt, melyen a Szalay—Orgonista táncospár is fellép és modern meg klasszikus táncokat fognak bemutatni a jégen. A szezon kiemelkedő eseménye kétségtelenül a bédapesti Korcsolyázó Egyesület és a Buday Jég hockey Klub bemutató mérkőzése lesz. Ezen a mérkőzésen a miskolci község megismerkedhetik majd a nálunk még ismeretlen jég-hockeyvel.

### Lóherét, lucernamagot

Legmagasabb napi áron állandóan vásárolok

### Nyersmagok tisztítását

vállalom saját tisztítómon.

### Ólomzárólt

lóhere és lucernamagot már most eladok

### Csonka Mihály

terménykereskedő

Miskolc, Széchenyi-utca 59. sz.

TELEFON: 364.

## Szilveszter szenzációja!

Meglepetések éjszakája a

## PANNÓNIABAN

**Tombola — A mulatóban nagy ünnepi műsor!**

**Hálóba-csata — Luftballon tánc stb. — Hajnalban korhelyeves Asztalok a főpincérnél előre foglalhatók. TELEFON 101.**

A Pannónia Szálló Rt. különtermében vasárnap délután

**5 órai tea táncsal**

ESTE KÁVÉHÁZBAN KATONAZENE

**HILÓCZKY ANDOR**

VIZVEZETÉK ÉS  
CSATORNÁZÁSI  
VÁLLALATA

**MISKOLC**

**ERZSÉBET-TÉR**  
Telefon 169. sz.



# Sok a jelölt a királyhelmezi kerületben

Az ómassal vadászaton dől el a hivatalos jelölés kérdése? — Dr. Klein Károly jelöltségének érdeke háttere

A képviselőház elnöke még nem is tüzte ki a királyhelmezi választás idejét és már megindult teljes mértékben a közélet a kerületért. Dr. Borathy volt elnökelője; Wagner Károly dr. egy nyilatkozatában megígérte, hogy megelégedéssel fog gondoskodni. Ez a megjelölt jelölt nem más, mint Wagner Károly, a választáshoz jutott megfogott volt jelölt felesége, akinek érdekében a kortársak már meg is indult a kerületben. Egy másik jelölt, akinek megválasztása fellépte esetén biztosra vehető, báró Semmgy Miklós páncsi földbírókos volt, akit a kerület összes községeiből alakult küldöttség keresett fel. Báró Semmgy Miklós, aki már több ízben szerepelt, akit többször akartak felléptetni, de aki politikai szereplést vállalni eddig nem volt hajlandó, most is kitért a spontán megnyitkozó körlem elől, öreg korára való hivatkozással.

Riesse község több választó polgáraitól álló küldöttség dr. Klein Károly sátoraljai helyi ügyvédet kérte fel a jelölésre, aki hajlandóan is nyilatkozott a jelöltséget vállalni. Alkalmunk volt a küldöttség egyik vezető tagjával beszélni, aki dr. Klein Károly jelöltséget a következő, igen érdekes indoklással támogatja: „A kormány állandóan hangoztatja, hogy a kerületek választópolgárait semmiféle irányban sem akarja befolyásolni és fel-

télenlél tiszta választást akar minden kerületben. A helyzet mégis az, hogy liberális politikust, főként ha az illető zsidó vallású, időig csak titkos szavazási kerületben lehetett mandátumhoz jutni. Mi tehát most kíváncsiak vagyunk arra, hogy a kormány mennyiben állja ígéretét. Epen ezért léptettük fel a kerületben nagy összeköttetésekkel rendelkező és erős népszerűségnek örvendő dr. Klein Károlyt.”

A királyhelmezi kerület volt képviselő Janka Károly cigándi ref. lelkész is hajlandó volna a jelöltséget vállalni, amint azt már kifejezésre is juttatta bizalmas hívei és a nála járt küldöttség előtt. Jelöltséget azonban igen nehézkes teszi az, hogy épen saját hívei volnának legnagyobb ellenfelei, mert szeretik papjukat. A cigándiak, Janka hívei képezik megválasztásának legnagyobb akadályát, mert e nagy község lakói azt akarják, hogy szeretett papjuk állandóan közöttük tartózkodjék.

**Nagyarányu mozgalom indult meg, hogy Wekerle Sándor pénzügyminisztert nyerték meg a kerület képviselőjének.**

Ha a pénzügyminiszter hajlandó eddigi álláspontját megváltoztatni és jelöltséget vállal, akkor bizonyos, hogy nem is egyhangulag, de óriási szótöbbséggel választanák meg, már csak azért is, mert ed-

dig a politikájának letéteményeseként tekintik.

A kerület polgársága azonban biztosra veszi, hogy a hivatalos jelölt más, mint Wekerle pénzügyminiszter, nem lehet.

Mint feltélenül beavatott forrásból értesülünk az egységes párt eddig még nem tudott a kerület hivatalos jelöltjének személyében megállapítani. Elterjedt hírek szerint Küllay Tamás volt képviselő számszám a legjobbak, aki maga is ambicionálja a jelöltséget. Az elnöki tanács, mint értesülünk, csak vasárnap folyamán lesz legkorábban abban a helyzetben, hogy a hivatalos jelölt személyét megállapítsa.

A fővárosi lapokban mejelent azon hírvonatkozón, hogy az egységes párt egyes képviselői tapjéi részről mozgalom indult meg a kerület képviselőválasztásának megvonaása miatt, kérdést intéztünk a Bodrogköz egyik igen tekintélyes vezetőemberehez, akinek a véleményét a következőképpen adjuk: „Teljesen lehetetlennek tartom a kerület képviselőválasztásának megvonaását, mert hiszen a közigazgatási bíróság nem a kerület polgárságát, hanem a jelölteket, illetve azok kortesit itélte el. Egyébként pedig a közigazgatási bíróság ítéleti indoklása nem tartalmaz oly súlyos ténymegállapításokat, melyek indokoltá tennék a kerület ily szigorú megbüntetését.

## Az ujhelyi Vigadó megnyitása

**A megnyitáson Klebelsberg és Scitovszky miniszterek is részt vesznek — A megnyitó előadás programján a budapesti Nemzeti Színház művészei szerepelnek**

Sátoraljai ujhely, 1928. dec. 29.

Sátoraljai ujhely város a „Vörös Ökör” nevű vendéglő helyén a Speyer-kölesönből két bérházat és egy színház-mozigavígadó építélet létesít. A mozi és vigadó építését a napokban fogják befejezni és ünnepélyes megnyitást január 12-re tüzte ki a város tanácsa. Mindenki, aki ezt az épületet meglátta, elragadtatással nyilatkozott róla, mert a Tóry és Pogány budapesti műépítések által tervezett mozi, a szakértők véleménye szerint, a vidék legszebb illyenét építete.

Klebelsberg Kunó gróf kultuszminiszter a nyár folyamán már meglátogatta az építkezést és legteljesebb elismeréssel fejezte ki. Epen erre való tekintettel határozta el a város tanácsa, hogy a megnyitást országos ünnepséggel fogja avatni, melyre meghívták Klebelsberg Kunó gróf kultuszminisztert, Scitovszky Béla belügyminisztert, Bárczy István miniszterelnökségi államtitkár, Tath Arkád államtitkár, Lukács Odón miniszteri tanácsost, a pénzügyminisztérium városi ügyosztályának vezetőjét, a vármegye felsőházi tagjait és képviselőit, akik már meg is ígérték részvételüket, de meghívták a szomszédos vármegyéket és városokat is.

A megnyitó előadás műsora méltó lesz a nagyszabású ünnepséghez. Az ünnepi beszédet Orbán Kálmán dr. polgármester fogja tartani. Ezt követőleg Várdy Aranka, a Nemzeti Színház művésznője „Jókai” prólogot mond, majd Odrý Árpád adja elő Gyulai Pál „Vén színész” című költeményét. A műsor befejezéséül Horvát Ferenc kis vigatóka „A fekete dominó” kerül sora, melyet Várdy Aranka és Uray Tivadár, a Nemzeti Színház művészei adnak elő. Az előadás után farsas vacsora lesz, melyre eddig is számos jelentkező történt és melyre további jelentkezéseket mind a városok, vármegyék, mind magánosok részéről is Nyirvicskegy László városi főjegyző fogad el.

## Melegvíz helyett petróleumot is találhat a furó

mondja Pávay-Vajna főgeológus

**Lillafüreden tovább folytatják a furást, ha kell 1000 méteren túl is. A főgeológus biztosra veszi, hogy elegendő hőfokú és mennyiségű melegvizet fognak találni — Pávay-Vajna Ferenc nyilatkozik a Felső-magyarországi Hirlapnak**

Miskolc, dec. 29.

A lillafüredi munkálatok ügye az egész közvéleményt izgatja.

Bizonyos, hogy egész Lillafüred sorsára nézve döntő fontosságú a melegvíz kérdése. Mert ha sikerül elegendő hőfokú és mennyiségű melegvizet produkálni az innárr két év óta folyó mély furás révén úgy — és csakis úgy lehet Lillafüred az aminek tervezik: fürdőtelep, még pedig világi viszonylatban is számottevő gyógyfürdőtelep. Ha ellenben a mélyfurás a reá fordított két évi fáradságos munka és tömörked költség dacára nem járna sikerrel, vagy csak legfeljebb 28—30 fokos vizet adna, ugy nem lenne egyéb mint egyszerű magaslati fürdőtelep.

Lillafüred jövőjének kulcsa tehát a föld mélyében van elrejtve. S az ország szemé rá van irányozva arra a hatalmas furótoronyra, amely fehér füstöt ökládva, fogcsikorgatva furja bele adatajait a kemény sziklakelbebe. Tudósítónk felkereste a szombaton reggel Lillafüredre érkezett Pávay-Vajna Ferenc főbányatanácsos, főgeológust.

Alacsony termetű, de erős, szélesvállú, olyan fehér hajjal, bajusszal és kőszakkal, amilyenek Jókai táblabírót, alszpánit, haj rajzolta. Akiknek patriarkális arca megjelentése első pillanatban jóvialás derült mutat, de döntő pillanatokban vaserélyt sugároz.

Tudósítónk beszélgetést kezdett vele és átnyújtott egy fővárosi reggeli-lapot, amely közli, hogy a lillafüredi mélyfurások beszüntetése előtt állunk, s egelett az épen Lillafüreden levő miniszterek döntenek.

Olvastam a lapot, — bántja ki. — Olvastam és mondatom, hogy az újságok csupa külső értesülések alapján írnak.

Mindenfeléket összeznak, nem keresik, mi az igaz ebben a kérdésben. Ahelyett,

hogy megírják, milyen nehézségekkel küzdelünk, mennyi mindent elkövetünk, a legtöbb lap egyszerűen kétségbeesett, reménytelen helyzetet rajzol és szinte mesterségesen hangolja a közönséget a lillafüredi munkálatok ellen. — mondhatom alaptalanul.

— Egyáltalában van-e, volt-e az arról, hogy esetleg beszünteti a kormány a mélyfurást? — Kérdelte tudósítónk, mire a főgeológus ur felpatantva, kemény hangon felelte:

— Szó sincs róla. Egyenesen bűn volna az abbanjárás, főképen akkor, amikor a legérdekesebb eredmény várható. A Kárpátok északi oldala már nagyrészt fel van derítve, ott különböző források, olajat, naftát találtak. Ellenben a délfele lejtő része még egyáltalán nincs ádaposon felkutatóva, sőt még csak hozzávetőleg sem. Legfőképen a Bükk, a Mátra nem tudjuk, mit rejtenek magukban. Nem lehetetlen, sőt valószínű, hogy az északi Kárpátok petróleum, olajmegei, eréi ide is átnyulnak. Nem mondom, hogy így van, de nem tartom lehetetlennek.

Az újságok, a viszonyok és a hegység viszonyainak teljes ismerete hiján írnak, hogy nem lesz víz se 700 méterre, de 1000 méterre sem. Mit szólónak hozzá, — kérdi hirtelen felvillanó szemmel — ha a mélyfurás egyszer csak nem víz, de... olajat, naftát szolgáltatna?

Meglepetve hallgatunk el, először a a meglepetéstől, aztán a... kétkedéstől. Aztán belencünk az ősz szakállal körített arca, a mély szürke szemekbe, s onnan kemény elhatározást, esztendőellen energiát, a magyar föld csodás kincseiben vetett törhetetlen hitet látunk. Hátha, hátha itt is, nemcsak a Nagyalldó homokja alatt, hanem a sziklaképek pánélja alatt is rejlik valami drága, értékes kincs, amit csak az ő valószínű keze tud onnan

kihozni, legyen az melegvíz, földgáz, olaj, vagy más kincs. Mert ő tudja, éri, hogy ott van, s ha ott van, akkor ki is hozza onnan, ha ezer méterre kell is a sziklakelbet megfúrnia. És egyszerre bizni kezdek benne, hisz minden kétséget kizáróan, hogy Pávay-Vajna Ferenc éri is, hogy van miért fúrniok e helyen, bárha abban senki sem hisz, csak ő.

Felmentette tudósítónk, hogy a Bükk ezen vidékét már többen tették tanulmány tárgyává. Így évekkel ezelőtt Tölgdy Róth főgeológus a szénerek alakulását kutatva, a hegység geológiai metszeteit meg is rajzolta. Semmayer miskolci geológus pedig főképe a hidrogeológiai vonatkozásokat kutatta. De valósággal vonakodó munkálkodó Buday József miskolci tanár, aki több mint 3 évizeden át keresztül-kasul baragolta a Bükköt, ugysis mint botanikus, ugysis mint mineralógus és nagyon érdekes feldolgozást tett. Így félderítette a Bükk mineralógiai összetételét és geológiai alakulását, eredetét meghatározta. — Kár, hogy ezen tanulmányainak eredményét a végtelen szerény-ségű tudós nem hozta nyilvánosságra, most annak nagy hasznát lehetne látni.

— Igen — felelte Pávay-Vajna Ferenc — a Bükk ezen része olyan kései eredetű üledéket anyag, mely meglehetősen vastag rétegekben fekszik a mélyen levő és közetben. Ezt a meszes, dolomitos felső borító közetet kell előbb átfúrni, hogy a meleg vizet tartalmazó tebarekhez hozzájuthassunk, amelyek lehetnek esetleg még mélyebben is. Az alföldi furások a talaj alól mind 650—1050, sőt 1300 méter mélységből hozták fel a hőforrásokat, már pedig az Alföld talajánál itt körülbelül 300 méterrel vagyunk magasabban. Itt tehát számításba kell venni ezt a nivóktöbbséget. Ebből ki lehet számítani, hogy még igenis kell fúrni és mennyire kell még.

Megmentette tudósítónk azt a közutadatba átmint hitet, hogy csupa mészkő talajban szó sem lehet melegvízről amire a főgeológus ur, nevetve mutatott rá arra, hogy majdnem az összes magyarországi hő források csupa mészköves képződményekből fakadnak, például Görmöbolytapolcai s hogy épen ez ad biztos reményt itt is.

Erdeklődve hallgatta a főgeológus tudósítónk elbeszélést arról, hogy Hámorban valamikor tényleg sok évizeddel ezelőtt volt melegvízforrás a régi Hunga tájakán; majd hogy ennek elapadása után több évizedden át a hideg vizeket vezették a fürdőre alakított elhagyott hámorok medencébe, hol azt ebből fény maggal zavarosították, aztán a régi pörkölt kemenekben megtűzesített vasineket dobtak a vízbe, melyből ekkép varázsoltak „forró vasas gyógyfürdőt”. Ennek nagy híre volt s nagy látogatottságnak örvendett az Alföldről, Dunántúlról, Tiszántúrról számtalan szekér hozta a bennüket és mankóit, botjait a hegyoldalba szörva sok gyogyult beteg hagyta el egészségesen a mesterséges vasas melegfürdőt. A bíró is megöröszítette ezt és saját édesanyja s más ismerősi esetét mondotta el.

Tudósítónk még érdekes beszélgetést folytatott a bükki vizek és a miskolci vízvezeték közötti összefüggésről s azzal a biztos hittel köszönt el, hogy a magyar közönség áldozatkészsége a Pávay-Vajna Ferenc keze alatt minden bizonnyal és rövidesen meglepő eredményt fog hozni.

**PRIMA MINŐSÉGŰ  
POROSZ-SZÉN, HINDENBURGI  
ÉS CARVIN-KOX, JO MINŐSÉGŰ  
BARNA SZENEK, SZARÁZ APRITOTT BÜKKFA KAPHATÓ**  
**HOFFMANN ENDRE**  
TÜZELŐANYAG TELEPÉN  
Telefon 510                      Telefon 510

Értesitem a m. t. vendégeimet, hogy részükre tom bolával egybekötött mulatságos Szilveszter-estét rendezek. Tisztelettel SZEMERE-ÉTEREM tulajdonosa

**Ajándékot ujévre**  
Jól, szépet, olcsón  
**Ecker, Klein, Sugár cégnél**  
vásárolhat.  
Selyemkülönlegességek az összes divatszínekben. Nagymennyiségű maradékot rendkívül olcsó árban árusítunk. Emeleten külön szónyeosztály. MISKOLC, TELEFON 1-38. FÍÓKÜZLET DEBRECEN, TELEFON 1-92.

### Itélkezések.

Amenyiben voltam és végig néztem néhány lélek számlázását.  
 Volt, akit a Saturnusra küldtek öt évre, másikat a Földre negyven évre, harmadikat az Orion egyikére kétszázra. Kit ide, kit oda, a földi függött mit kellett megtanulni, miről kellett leszoknia.  
 Oda mentem a Földre internáltaikhoz és meghallgattam az utravallóikat.  
 — Azután csak vigyázatok. — szölt a Főangyal szerényen. — A testiségtől, világiaktól nagyon óvakodjatok, megejtí a lelket. A jölet igen veszélyes, közönyösít. Inkább szegénységet, mint gazdagságot. Csak vigyázatok. A viszontlátásig! Azzal el engedte őket.  
 Némelyik megszölte, némelyik meg gondolkodott, hogy ... hátha... mégis... na... és alámmentek.  
 I.

Mikor néhány évziedmulva visszérkezett közülük kettő, elmentem meghallgatni a beszámolójukat.  
 Ott voltak a Főangyal, a Közvádó, akit ördögnek is hívják, meg az elővezetett lelkek.  
 Előbb a Gazdagot hallgattuk ki.  
 — Ez! — kezdte keményen a Közvádó, — súlyos bűnököt követett el a Tóra ellen. Ezért öt évi tisztító tűzre méltó.  
 Tóra? mi az kérdi a Gazdag.  
 — Nem is tudod, pattant fel a Közvádó, hát te nem is foglalkoztál az Irással.  
 — Milyen irással?  
 Még ezt se tudod, tíz évi forró olajba tartandó s már intett is két lánchorozónak, hogy... — Uram, fordult a Főangyalhoz, mi az a Tóra? — A Biblia, meg a Tízparancsolat, felelte az szeliden.  
 — Uram, könyörgöt a Gazdag, hallgass meg. Én nem értem rá ezekkel foglalkozni, mert reggeltől estig elfoglalt a...  
 — Mi? Na! Mi? pattogott a Közvádó.  
 — A társadalmi összeköttetésekkel járó kötelezettség... az illem... az előírás... hol vizit... hol estély... hol egyéb éjfélig nyuló összejövetelek... Másnap örültem, ha délig pihenhettem. Mire felkeltem, megfürödtem, újra kezdődött az örökös társadalmi elfoglaltság, vizit, estély, zsúr... és ott sosem hallottam ezekről az... égi... követelményekről.  
 — Hát miről beszéltek ott, kérdi a Főangyal.  
 — Vadászatról, divatról, politikáról, utazásról, löversenyről és sok más minderről.  
 — Ne csak fizikait, mondj valami egyebet, morális is!  
 Mit tanultál, mit tudsz? idegeskedett az ördög.  
 — Kartványi... respektet tartani... parancsolni... pózolni...  
 — Mást nem?  
 — Nem kérem... mert...  
 — Hítről, erkölcsről mit sem tudsz?  
 — Nem uram. Erkölcsről csak akkor beszélgettünk, ha valaki erkölstelensége jött szóba.  
 — Istenről és az emberi kötelezettségekről, kérdé most a Főangyal.  
 — Sosem hallottam ezekről, csak valamikor gyerekkoromban, akkor is csak iskolában... pedig sokfelé jártam azóta, nyaralóhelyeken, fürdőtelepeken, színházba, előadásokon, felolvasásokon, főiskolákon és mindenféle, amerre egy úri ember megfordul...  
 — Másfelé nem jártál... templomban?  
 — Nem uram.  
 — Miért?  
 — Az volt a Németvélemény, hogy nem úri embernek való... népies dolog... olvastam helyette német, francia, angol klasszikusokat, de ők sem irtak a ti követelményeitekről semmit.  
 — Tíz évi lángfurdót! szölt a Közvádó.  
 — Nincs valami mentséged? — kérdi a Főangyal.  
 — A Világ! felelte a Védőangyal.  
 — Igen, a Világ, ismételte a vádlott.  
 Na várj, hogy láss, szölt a Főangyal és félreállította a Gazdagot.

III.  
 A 'mögötte álló Szegegyt intetée előbbre, mire a Közvádó nacionálét vett, aztán kihuzva iratesomójából a Szegény vád-iratát, szölt:  
 — A te bűnöd, mélyedt bele rövidlátó szemével az iratesomóba. — a zuglódás:  
 — Igaz! felelte a Szegény.  
 — Hát hogyan mertél te zuglódni? — kérde a Közvádó.  
 — Mert nehéz volt az élet, meg igazságtalan!  
 — Káromkodtál is!  
 — Nem én!  
 — De ittál, kártyáztál.  
 — Ugyan miből, vágott közbe a tisztá önértézi Szegény.  
 — Hát mit csináltál! pattogott újra az Ördög.  
 — Dolgoztam, hol a családomra, hol meg másokra... És megtartottam a parancsolatokat...  
 — De drágán?!  
 — El-bérért, vagy ingyen. Nézzen rám, ha lát!  
 — Az Ördög közel ment hozzá, aztán végignézte, körüljárva, gunyos ajkbiggyesz-téssel mondta, hogy: Koldus! és otthagya.  
 — Mit tanultál? kérdi a Főangyal.  
 — Semmit! felelte ösztint.  
 — Mit tudsz? kérdezte tovább.  
 — Lemondani... tűrni... engedelmeskedni...  
 — Elég! elég ez az analmas beszéd — rikkantott bele az ördög — valami fizikait is...  
 — Dolgozni!  
 — Na menj be a nemesek közé! — szölt az angyal — és a mennyország felé mutatott.  
 — Hát én, kérdi a Gazdag.  
 — Te pedig, felelte a Főangyal, hogy megtartásd a parancsolatokat, menj vissza a Földre — szegénynek.  
 A Közvádó végig hunyortott rajta, aztán ennyit szölt kárörömmel:  
 Megnyugszom.  
 Rökk Gyula

— A kontinensen a legarisztokratikusabb naptár a — góthai-almanach. Sokan „ud-

vari-almanach"-nak nevezik, melyben „fontartott hely" adatik az uralkodók számára.  
 Ma ez a leghíresebb almanachium, mely genealogiai és statisztikai kimutatások alapján alfabetikus sorrendben közli a fejedelmi családoknál beállott változásokat; különösen pedig: a detronizált fejedelmeket, a kir. házasságok felbontását; azonkívül az udvarokról és házakról adnak intimtáskákat.  
 A százevős ördögölés, mint a naptárak örök forrása  
 Előítételeikről az emberek soha nem mondtak le, bár ezek többnyire családésba mentek. A meteorológiai megjegyzések után kiirhatatlan babonába esett a nép s ez volt a naptárak jövendelő örök-forrása, különösen a régi időben, amikor még nyelvrünk alig pallérozódtott. A „Jabliss" jósások helyett azután a „százéves jövendölés" jött divatba, először Herschel angol esillagász nevével. Azonban ezek is pusztá feltévesen alapultak, mint a chronologikus sorrendben összeállított időjárás-verses-jósások, melyek ma is a naptárak elején szerepelnek.  
 A keresztény időszámítás tévedése  
 Flammarion Camille, a híres francia esillagász történelmi tényekkel megdönthetetlenül bizonyította, hogy a mi időszámításunk, amely Krisztus születése szerint igazodik, merőben téves, mert Krisztus az időszámításnál négy évvel előbb született. B szerint tehát négy évvel maradtunk hátra az időszámításban s 1929 helyett 1933 évet kellene írunk.  
 S ujabban nemcsak Törökország, hanem Oroszország is át akar térni a keresztény időszámításra.  
 Naptárreform a kontinensen  
 Időkülönbség miatt a naptárjavítás már Julius Caesar idejében megkezdődött s 1887-ben Hammarion francia esillagász is felvetette, hogy az évet három részre kell osztani. Ez az egységes reformtervezet adta ezután a 13 hónapos örök-naptárt, mely szerint minden hónap 28 napból állana s minden péntek — 13-kára esne. Az örök-naptár gondolatát nálunk Szűry Lajos vetette fel, ép úgy mint a külföldi asztrológusok, akik reformálni akarták eddig is a naptárt a 13-as hónap érdekében. Az egyházi ünnepeknek is határozott napra való állandó kitűzése miatt még nincs meg az egyetértés.  
 A naptártervezet során láttuk előbb hogy a Julián-naptárt a cirill betűkön kívül is elhagyni akarjuk. S bár a görögkeleti naptárak pl. Romániában részben meg a háboru alatt egyesítették a Gergely-féle naptárral, a román ó-kirováságban mégis megtörtént, hogy a nép nem alkalmazkodott a naptárreformhoz.  
 Most, amikor a Népszövetség a naptárunkat is szanalni akarja, eszünkbe jut Flammarion azon jóslata, hogy — „előző az az idő, amikor csak egyetlen naptár lesz az emberiségnek s minden évenyeg 13 héttől fog állni. Az Újév napja ünnepp lesz és nem számítjuk az esztendő napjait. Minden esztendő hétfővel kezdődik s az év az egész földgömbön március 20-ik napján kezdődik."  
 E napirenden lévő naptártervezettel szemben pedig azt várjuk — milyen lesz a Népszövetség naptárreformja — az ugynevezett „tizenhárom hónapos esztendő", amikor minden hónap közzé belkölődik az új nevi hónap: „Sol".  
 A legújabb naptárrendszert dr. George W. Davis amerikai tudós hozta a Népszövetségnek javaslatba, ki szintén 13 hónapra osztja fel az esztendőt s minden hónap 28 napból állana, de a 13-ik hónapot Lunának neveznék. Ekkor az esztendő végén lenne a 365-ik, a szök-évbén pedig a 366-ik nap.  
 Gárdonyi, mint naptárszerkesztő  
 Szerződöttett házi írótait az egyes kiadó-vállalatok naptárszerkesztésekre is kötelezték. Gárdonyi Géza a Singer-Wolfer cég házi írója volt, de naptárrírásra kötelezve nem volt. Kezdetben azonban az iradolom minden válfajával megpróbálkozott s mint „az eszermesterek amatőre", a kerteszt, a fényképezést és a dalszerzést után a naptárírásba is belefogott.  
 Es ellenébe került önmagával, mert mint ő maga vallotta:  
 — Aki az órád, meg a kalendáriumot kitáldta, megérdemelte volna, hogy felakasszák. Rosszat cselekedett: szétdarabolta az emberek nyugalmát...  
 Ómagá nemcsak a „Néptanító Naptár" szerkesztette, hanem később egy „Örök-naptár" adott az olvasók kezébe.  
 Tóth Kálmán.

## A Népszövetség 13 hónapra osztja fel az esztendőt

A kínai naptártól a Népszövetség naptárreformjái — Gárdonyi Géza és a Miskolci Köpos Naptár

A bibliát sem ismerik annyian, mint a kalendáriumot s az új életre kelt békei naptároknak ma nagyobb iradolom van, mint az egymással versengő lezikonoknak, a legelterjedtebb sajtótermék. Ezenkint mindig új kiadásban szerepel. Külföldi kiadási gyűjteménye legjelentősebben a híres alexandriai britisch-féle naptár-muzzeumban szerepel.  
 A kalendáriumtól a naptárig  
 A naptáresimálásnak története van. Ha a középkori babonák idejétől a legújabb korig felkutajtuk és tanulmányozzuk, az ó-pogányi időbeli babonáktól látni fogjuk, hogy mérnökök, asztrológusok azt tudományos színvonalra emelték.  
 Champier pl. Kina öskoráig, Marco Polo pedig a 20-ik egyiptomi dinasztiájig vezet vissza a naptár történetét, mely Kr. e.

1200 évvel fennmaradt papyrus-töredékek közhasznu tanácsaival kezdődött.  
 E legőregibb emlékek tapasztalás szerint — a hold és esillagok járása után — számitották naptáraikat. A zsidó-kalendáriumot Kr. u. 358-ban Hillel Hanafi rabbi kezdeményezte.  
 Kezdetben azonban nemcsak a görögök-nél, de a rómalaknál is hibás a kalendárium, míg azt Julius Caesar a esillagászok számitásai szerint helyesbítette. A kereszténység által elfogadott ezen naptárt Julián naptárnak nevezzük. A görög-keletiék ma is ezt használják. Majd XIII. Gergely pápa vezette be később a Gergely-féle kalendáriumot, mely a könyvnyomtatás felkálálása után nyomtatásban is forgalomba került.  
 A kontinensen a legarisztokratikusabb naptár a — góthai-almanach. Sokan „ud-

# A KORONA

ujonnan épült

## éttermének megnyitása

### NAGY SZILVESZTER-EST

KERETÉBEN.

TOMBOLA: MALACOK, PEZSGÓK, BOROK stb. KISORSOLÁSA

## Katona- és cigányzene

összeállított buffeasztal Szakácsremekekből kiálltva.

Asztalok előre rendelhetők telefonon is

## Weitzenhoffer Bertalan

MŰSZAKI VÁLLALATA  
**MISKOLC**  
 SZÉCHENYI-UTCA 117.  
 ALAPITTATOTT 1888. TELEFON: 2-20, 3-62

Vezetékei osztály	Műszaki osztály	Autó osztály
<b>KÉSZIT:</b> Központi fűtés, vízvezeték csatornázási munkálatokat és modern egyszakúgyi berendezéseket egy helyben mint vidéken	<b>RAKTÁRON TART:</b> Műszaki szakmához tartozó összes cikkek.	<b>Állandó nagy raktárt tart az automobilszakmához tartozó mindennemű cikkekkel és alkatrészekből.</b>
	<b>Precíziós fogaskereknek, henger és féltengely készítés.</b>	<b>A világhírű F. A. G. golyócsapágyak készítése.</b>

Elvállalja mindenemű női- és férfiruha szakosodott festését és tisztítását, gallérokat, kanzókat, fabőrönműket, kolongyák kifogástalan rendezését. Kívánatra bármily sötét színű selymeket a kívánt világos szíre festetnek. Gyászruhák 24 óra alatt készülnek. Pontos és szolid kiszolgálás

Felvételi hely:  
**Liebermann**  
**Henrik**  
 Sátorajjauhely, Széchenyi-tér 49

**Özv. Rakovszky Sándorné**  
 kelmefestő és vegytisztító  
 Sátorajjauhely  
 Bercsényi-utca 5. szám.  
 Üzletvezető: **Porcsalmi Ernő**



# Megdöbbenő összehasonlítás a miskolci villamos horribilis egységáraitól

Sárospatak villamos kérdése döntésre érkezik — Ujhely város nagy haszonrészesevé a saját villamos centráléból — Ungár mérnök számítási adatai felette kedvezők a miskolci villamosra

## Mikszáth főispán és Hodobay polgármester nyilatkoznak a villamos kérdésben

Sátorajhajhely, dec. 29.

Két héttel ezelőtt foglalkoztunk ezen a helyen Sárospatak villanyellátásának kérdésével. Megemlítettük, hogy Sárospatak község felmondta a tíz év előtt kötött koncessziós szerződést a jelenlegi áramszolgáltató „Furmint” részvénytársaságnak, mely szerződés azonban mindeddig nem nyert fesebb jóváhagyást. Megírtuk, hogy a koncesszió birtokáért már most — még mielőtt a felmondás jogerőssé vált volna — megindult a harc, egyrészt

**Sátorajhajhely város villanytelepe, másrészt a „Furmint”, illetve a mögötte álló Trósztt között.**

A helyzet azóta igen lényegesen megváltozott, amennyiben Zemplénnérmegyében törvényhatósági bizottsága egyelőre nem hagyta jóvá Sárospatak község határozatát, mellyel a koncessziós szerződést felmondta. *de nem hagyta jóvá magát a koncessziós szerződést sem.* A megye ezen határozatának egy az alispánhoz beterjesztett jelentés képezte alapját. A jelentés azt mondja, hogy a „Furmint” nem tett eleget a koncessziós szerződés több pontjának. Így: nincs tartaléképe, tehát nem biztosíthatja az áramszolgáltatás zavartalanását, nem mutatta be a községnek jóváhagyás végett az eszközölt befektetések leltárát és költségszámolását, stb. Ez utóbbi pedig azért rendkívül fontos, mert a szerződést Sárospataknak ugyan joga van lejárta előtt felmondani, de ebben az esetben köteles az összes

befektetési költségeket a „Furmint”-nak megtéríteni.

Zemplén vármegye közgyűlése utasította az alispánt, vizsgálja ki, hogy megfelelő-e a jelentésben foglaltak a valóság-nak és a vizsgálat eredményéhez képest fog határozni a koncessziós szerződés jóváhagyása, illetve a felmondás ügyében.

Ez a határozat nagyjelentőségű lesz ugy Sárospatakra, mint a „Furmint”-ra, mint pedig a kiadandó újabb koncesszió biztosítására nézve. Ha ugyanis a vizsgálat igazolni fogja a jelentésben foglaltakat — ami bizonyosra vehető — akkor a megye kétféleképpen határozhat: 1. vagy jóváhagyja a szerződést és utasítja a községet, hogy azt a szerződés egyes rendelkezéseinek be nem tartása miatt mondja fel, vagy pedig 2. nem hagyja jóvá a szerződést arra való hivatkozással, hogy a koncesszió tulajdonosa a multban már nem tartotta be annak lényeges pontjait és így jövőre nézve sem várható a megfelelő teljesítés. Mindkét esetben azonban a hálózat, illetve a telep megváltása nem történhetik a befektetési költségek alapján — miután erre szerződés szerinti adatok nincsenek — hanem

**csakis becserétkében, amely természetesen lényegesen kisebb a befektetett összegeknek.**

Természetes, hogy ugy Sárospatak község, mint a koncesszióval érdekeltek nagy érdeklődéssel várják az alispáni vizsgálat eredményét, illetve a törvényhatósági bizottság határozatát.

százalékos felárat számítottá volna, akkor 48.000 pengő helyett közel 130.000 pengőt fizethetett volna be a város pénztárába.

Kétségtelen, hogy a hálózati, számlázási és ezzel összefüggő kiadások nem emelkednek a fogyasztás arányában. Bizonyos, hogy

**Miskolcon nem teszik ki ezek a kiadások az ujhelyi költségek huszonkétszeresét,**

amennyivel nagyobb Miskolc áramfogyasztása, mint Sátorajhajhelyé) *hanem méglen alatta maradnak.* Igen valószínű, hogy ezek ugyanolyan arányban állanak, mint a termelési önköltségek. Elég ha rámutatunk arra, hogy Sátorajhajhelynek közel 1800 villanyfogyasztója van, Miskolcon tehát az áramfogyasztás arányában 39.000 fogyasztónak kellene lenni, holott a valóságban — pontos számon nem tudunk — legfeljebb ha 10—12.000 fogyasztója van, vagy ennél sem.

Hogy némileg megvilágítsuk azt a kérdést, rámutatunk arra, hogy a sátorajhajhelyi városi közművek költségvetése a most meginduló villanytelepénél, melynél az összefogyasztás a duplájára emelkedik az eddigiek, az elosztási és behajtási költségek alig valamivel, 3 százalékkal, veszi magasabbra a jelenleginél.

Egvékbént felesleges is hosszu számításokat végezni. Összehasonlítás kedvéért elegendő, ha szembeállítjuk a következő adatokat:

Sátorajhajhelyben 72 fillér a világiatási egységár, összefogyasztása kereken 390.000 kilowattóra, termelési önköltsége 26 fillér.

Miskolcon 65/6 fillér a világiatási egységár, összefogyasztása kereken 8.500.000 kilowattóra, termelési, illetve vásárlási önköltsége 4/3 fillér.

**Ezek a számok így egymás mellé állítva többet mondanak egy hosszu cikknél. Beszélnek önmaguktól a miskolci villanyfogyasztó közönségért.**

Éppen ezért mi azt csak az eredmény kedvéért említjük meg és nem a főntebb mondatok alátámasztására, hogy míg Sátorajhajhely város régi telepénél az elosztási számlázási és behajtási költségek kilowattóránként kereken 8 fillért tettek ki, a költségek az új villanytelepénél 4 fillérre csökkentek. Ha pedig a város a Trószttel kötött volna meg a szerződést, a minisztériumi szakértők véleménye szerint, a hálózat átalakítás, fenntartás, elosztás, számlázás és leírások költségei 840.000 kilowattóra összefogyasztás mellett kilowattóránként 5 és fél fillér alatt maradtak volna. Ezekután kömnyi elképzelni, hogy mily alacsony ez a valóságos költség Miskolcon és kömnyi belátni, hogy Ungár mérnök a villanytársaság előnyére és a fogyasztó közönség hátrányára elég bőkezűen számított.

## Mi van a villamos egységár elleni felebbezással?

Ungár Mór nyílt levele különben, mely lapunk legutóbbi számában jelent meg, városszerre nagy érdeklődést, de a benne felhozott számszerű adatokra való tekintettel nagy megdöbbenést is keltett. Ez a megdöbbenés könnyen érthető, mert hiszen Ungár Mór mindeddig megdöntetlen és teljesen valószínűnek látező adatokat és számokat sorakoztatott fel anélkül, hogy Miskolc polgársága egy magánvállalkozásnak legalább 30 százalékkal fizet többet, a villanyért annál az összegnél, amelyben a magánvállalkozás minden jogos és reális költségét és hasznát megtérülthetja.

Mivel Ungár Mór nyílt levelét a város főispánjához és polgármesteréhez intézte és fölük kérte a villamos egységáruk tárgyában beadott felebbezésnek sürgős elintézését, felkerestük a város főispánját és polgármesterét és felkértük őket, hogy a nyílt levélre a nagyközönség előtt válaszoljanak. A következő válaszokat kaptuk:

### Mikszáth Kálmán főispán

— A nyílt levelet olvastam. Erdemben ez ügyben egyelőre még nem nyilatkozhatom, mert a belügyminisztérium még nem küldte le az aktákat hozzám véleményezés végett. Ez azonban be fog következni és ekkor a kérdést, mielőtt még véleményt nyilvánítanék, alapos és beható vizsgálat tárgyává teszem.

### Hodobay Sándor polgármester

A nyílt levelet olvastam. Az ügy elintézését magam is sürgettem a belügyminisztériummal már akkor, amikor a törvényhatóság határozatát a felebbezással együtt magam nyújtottam be. Az akták felszereltem a kérdés összes előzményeit feltáró iratokkal, többek között a döntőbírósi határozatokkal is. Az ügy jelenleg a belügyminisztérium műszakos osztályán van elintézés alatt és az osztály párhéttel ezelőtt kérte be a miskolci villanyvilágítási önköltségi árat. Ezeknek a beszerzése végett természetesen a miskolci villamos-társasághoz kellett fordulnom, mert hiszen a városnak nem áll módjában az önköltségi árak megállapítása. A villamos-társaságtól e kimtatás két héttel ezelőtt érkezett be hozzám és én azt azonnal felküldtem a belügyminisztériumhoz. Ott most már az összes szükséges adatok rendelkezésre állanak és remélem, hogy két hónapon belül meg lesz ebben az ügyben a döntés is.

— Ami különben az Ungár Mór nyílt levelében foglaltakat illeti, azt hiszem, hogy számításában tévedések is vannak. Nem valószínű ugyanis, hogy a villanyt az általa kontemplált egységáron lehetne szállítani, mert hiszen a budapesti egységárak is körülbelül egyszinten mozog-

**GERŐ**  
keztül, fűzől, has-  
kötöl, gummiharis-  
nyból legjobbak

**Mégis**

Miskolc, Széchenyi-utca 30. szám  
Telefon 9-45

nak a miskolciakkal, holott Budapesten egy nagyobb utcának a fogyasztása is majdnem annyi, mint az egész miskolci fogyasztás.

— A nyílt levélre ezenkívül még az a válaszom, — fejezte be nyilatkozatát a polgármester — hogy a törvényhatósági bizottság akkor is meg fogja óvni a város érdekeit, mint ahogy ezt eddig is mindenkor tette, ha Ungár Mór már nem is lesz tagja a bizottságnak.

## A miniszter döntés előtt bekerete a miskolci villamos önköltségi árszámításait

Ezeket a nyilatkozatokat azzal a kommentárral kell közreadnunk, hogy az azokban foglaltak Miskolc közönségének azon részét, amely már hónapok óta reménytelenül várja eme közérdekű felebbezés elintézését és nézete szerint teljesen igaztalanul szenved és adózik az aránytalan egységáruk terhe alatt, nem tudják teljesen kielégíteni. Mert hiszen ez a felebbezés több, mint hét hónapja ott fekszik az illetékes tényleg előtt és ha van egyáltalán ügy, amely sürgős elintézését igényel, ugy a villanyegységár megállapításának kérdése, amely ebben az esetben Miskolc városának valamennyi polgárát érdekl, mindenesetre az. Sürgős ez a kérdés annál is inkább, mert az Ungár Mór felebbezés, mely akkoriban a napisajtóban is megjelent, olyan adatokat tár a közvélemény elé, amelyek igen reális beállításban világotlított rá arra, hogy a miskolci egységáruk tényleg túl drágák. Azok az adatok pedig, amelyek a sátorajhajhelyi villanyárrakkal való összehasonlítás alapján előttünk fekszenek, az Ungár számadásai is igen kedvezőek volnának a villamos társaságnak.

A legnagyobb nyugtalanságot válthatja azonban ki a város közönségében és egyenesen megdöbbenően hat a polgármester nyilatkozatának az a része, amelyben kijelenti, hogy akkor, amikor a minisztérium a felebbezés elbírálása szempontjából a villamosművek önköltségi árait kívánta be, ezeket a villamos-társaságtól volt kénytelen bekérni, nem lévén semmi módja és jogalapja arra, hogy ezen legfontosabb és perdőnő kérdést a város pártatlan szakbíróval állapítsa meg. Mert hiszen ha az önköltségi árak tekintetében a villamos-társaság által egyoldalúan és minden kontroll nélkül megállapított számadások szolgálnának a felebbezés elintézésénél alapul, akkor nagyon kevés lehet a reményesség arra vonatkozólag, hogy Miskolc város polgárságának elsősorban e tekintetben valaha is enyhülés fog bekövetkezni. A felebbezés és panaszi tárgyát azonban épp ez a kérdés képezi. Az, hogy a városnak nem áll módjában az önköltségi árakat pártatlan szakértőkkel megállapítani és így a villamos-társaság a várossal szemben a szerződés alapján egy olyan előnyvel rendelkezik, amelyet a belügyminisztérium, ha szem előtt tartja a jogos közérdeket, sohasem szankcionálhat.

Ami különben a polgármesteri nyilatkozat azon részét illeti, amely a Budapesten is egyaránt magas villamos egységárra utal, meg kell jegyezni, hogy Budapesten — ahol e magas egységáruk szintén állandó támadások tárgyát képezik — az elektromos művektől befolyó és sok millió pengőt kitevő haszon a város pénztárába folyik be, a kiadások igen jelentékeny részére nyílni feledeztek és nem egy magánvállalkozás jövedelmébőllet gazdagítja.







## A Borsod-Miskolci Hitelbank Mezőcsátón

A Borsod-Miskolci Hitelbank, anyaintézetének a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknak intencióit követve, lépésről lépésre építi ki vidéki hálózatát, létesít fiókokat, hogy ezzel is erősebb, nagyobb mértékben lehessen segítségére a vidék hitéletének. Most Mezőcsátón a Mezőcsátói Gazdasági Bankot kapcsolta be érdekében, illetve annak részvényeit 10:1 arányban saját részvényeire becsereelve, fiókositotta ezt az intézetet. A mezőcsátói fiókkal vidéki fiókjainak és affiliációinak száma 5-re szaporodott, még pedig Borsodmegyében az edelőnyi, szendrői és mezőcsátói fiókokon kívül birtokosa Mezőkövesden a Mezőkövesdi Takarékpénztár, Abaujmegyében pedig Szikszón a Szikszói Takarékpénztár részvénytöbbségének.

A Mezőcsátói Gazdasági Bank igazgatóságának vonatkozó javaslatát dr. Nagy Ferenc volt miniszter elnöke alatt a Mezőcsátói Gazdasági Bank rendkívüli közgyűlése, míg a Borsod-Miskolci Hitelbank vasárnap, december 23-án délelőtt 11 óra körül Kócs Samu udvari tanácsos elnöke alatt tartott rendkívüli közgyűlésen hagyta jóvá az igazgatóságának ebben az ügyben tett előterjesztését.

A Borsod-Miskolci Hitelbank rendkívüli közgyűlése igazgatóságai tagjává választotta tolvassai Bónis Aladárt, Borsodvármegyé alispánját, aki az intézetnek, — mint az edelőnyi fiók mellett működő választmányának 17 év óta tagja — régi értékes munkatársa.

Mindazok, akik felejthetetlen felesemék, drága jó édesanyáknak elhunytá alkalmából a temetésen való megjelenésükkel s írásban nyilvánított részvételeikkel soha nem szűnő fájdalomukat enyhíteni igyekeztek, fogadják ezután hálás köszönetünket.

Dr. Serédy Jenő és gyermekei.

## DICKER BÉLA

DIVATÁRUHÁZÁBAN

## olcsón vásárolhat

fehérneműt, harisnyát, kesztyűt, nyakkendőt, kalapot, sapkát stb. Sötétkapu mellett

szédét folytonosan, Tóni bácsira, meg a többi imádóira terelte, dicsőítette a táncot, pezsgőt, mulatozást, szóval mindenképp bizonyítani igyekezett azt, hogy ő csak abba a körbe való, ahol jelenleg él.

De a terv célját tévesztette. Elek szívében sokkal élénkebben lobogott a mély érzelem lángja, semhogy ezt eloltani lehetett volna. Az utóbbi levet azonban mégis hatott. Ez az eljárás bántotta Eleket; hitte megingott.

Teréz szobájába zárkózott s ott írta a „Tóni báró kastélyából küldött” levelet. Mikor Tátray néhány nap múlva ismét eljött, abban a reményben, hogy imádoztját már otthon találja, a szobalány ismét levelet adott át neki, melyben csak ez a pár szó állott:

— „Igen jól érzem magamat Tóni bárónál, még itt maradok.”

Elek azonban ugyanazon napon találkozott Terézsel az Andrássy-uton, aki úgy tett, mintha nem látná.

— Tehát Pesten van s nekem mégis azt írja, hogy Tóni bárónál mulat! — gondolta Elek keserűen. — Miért hazudik?!

A következő napon ismét látta, még pedig egy ismert ur karján s mikor bekopogtatott hozzá, a szobalány ismét azzal a hírral fogadta, hogy „a kisasszony még nincs itthon!”

— Hazudsz, alavál! — Kiáltotta Tátray, haragra gerjedve. — Komédiát játszol velem, de Istenemre mondom, nem maradok adódotok!...

## Diósgyőr programja a jövő esztendőre

Ehldiegtült Miskolc és Diósgyőr viszonya

Miskolc tőzsomszedságában van Borsodmegyének lélekszáma legnagyobb községe: Diósgyőr, amely nemcsak területileg függ össze Miskolccal, hanem minden kulturális és gazdasági szál egymáshoz fűzi a két szomszédot.

Az utóbbi évek során ezek a kapcsolatok, mintha meggyöngyültek volna. Miskolc vezetőségét s lakosságát elfoglalják saját városának gondjai, nem ér rá a átnézgetni a szomszéd portájára. Valamikor Miskolc közigazgatásának vezetői tollal, szóval, tettekkel harcoltak a két város közigazgatási egyesítéséért is, minden téren újabb és újabb szálakkal igyekeztek összefűzni a két szomszédot. Nagy-Miskolc egykori zászlóvivői elhaltak, kidögredtek a közéleti harcokból, vagy félrevonulva halgtaknak.

Közben az éregebbit, de szegényebbik testvér: Diósgyőr kezdett a maga lábán járni s a Miskolchoz fűző szálakat egymástól tépte szét.

Először sikerült saját portáján rendet teremteni. Új energikus vezetőket választott, akik beszüntették a veszekedést az öreg, de jogaihoz szilárdul ragaszkodó falu és a friss, pezsgővéru, a vezetőst magához ragadni akaró Vasgyár s a függetlenségre törekvő Percees között. Azután egymástól több tanítványt létesítettek; gyermekeik nem kénszerültek 5—10 kilométernyire, téiben, fagyban, esőben, sárban Miskolcra járni. Országos színvonalu kaszinókba, mozikba, dalegyletekbe, sőt színházi és zenei életet varázsolnak maguknak s nem hiányzik a miskolci kultúra többé. Csinos középületeket, szobrokat, közeledési utakat, tereket, közvilágítást létesítettek, hogy otthonosan érezzék mgukat a „györiek” is.

### Diósgyőr közigazgatása és közléte

A diósgyőri „városházán” ma oly értékes alkotómunka folyik, oly egészséges igazi modern városi szellem honol, melyet mi miskolciak is méltán irigyelhünk. Nem mereksz, nagyvonalu tervek és távol jövőbeli lehetőségeket tűznek maguk elé Diósgyőr mai vezetői, hanem csupa olyan dolgokat, amelyekkel nem emelnek monumentális emléket maguknak, de csupa elsőrendű beruházások, melyek hasznát-jávt

mindjárt érzik, élvezik is polgárai. Ott csak addig nyújtózkodnak, ameddig a taksárak ér.

Tudósítónk felkereste — jobban esik így mondani: a városházban a község sorsának jelenlegi intézői. Olyan szerencsés pillanatot választottunk, amikor Édes Géza főbíróval az éln Ligethy Béla főjegyző szobájában tartózkodtak Beliczky József, Szép Mihály és Bihary Zoltán községi jegyzők is.

Meghiitt kedves diskurzus kezdődött, melynek során tudósítónk visszaemlékezett azokra az időkre, amikor évtizedeken át nemcsak sajátjának személyeskedések, hatalmaskodó erőszak, paranaszó, makacs ellenzése minden reformnak, egyoldalú és öltészerű deficiens gazdálkodás jellemezte a diósgyőri közlételet; amikor földműves a vasgyári munkással, főbíró a jegyzővel, jegyzők egymás között, virilisek a választott bizottsági tagokkal, vasgyártelepek az anyaközséggel minden téren halálos, egymást megérteni nem tudó és nem akaró ellenségeknek tekintették. Örömmel látja, hogy ezek a minden téren dülő egyenetlenségek mind megszűntek, a pártbarok teljesen elesitultak és ma mindezeknek nyomát se látni. Kérdést intézett tudósítónk a főjegyzőhöz, akinék szavai annál nagyobb súlyuak, mert hisz ő nemcsak Diósgyőr község közlételetének hivatalos irányítója, hanem elnöke a Borsodmegyei Jegyzőegyesületnek és egyik legmarkánsabb vezetőalakja az Országos Jegyző-Egyesületnek is.

### Ligethy Béla főjegyző nyilatkozata

— Tény az, — mondotta a főjegyző — hogy ma már a bevillongások és azok az áldatlan harcok, amelyek Diósgyőr közlételetét és fejlődését évtizedeken át megbénították, — teljesen eltűntek, ma már a régmúlt szomorú emlékei közé tartoznak. Ma nincs többé féltékenységs vasgyáriak és anyaközségek között, nem is kíván elszakadni se a Vasgyár, se Percees, de nem kívánunk Miskolchoz sem csatlakozni. Ma nem kell félnünk a vasgyári vezetőség intelligenciális és közéleti fölényétől, nem fekszik rá nyomasztóan a község közigazgatására azok virilisek és választott tagjaink tulsulya. Ma Diósgyőr anyaközsége oly nagyszámú és magas színvonalu intelligenciával bír, hogy a szakadékok, az egyenetlenségek elsimultak. Nincs féltékenyekedés a közigazgatás egyes tényezői között, mindenki tudatában van erejének és feladatának. Kölesőnyös egyetértés a céiban, az eszközökben, a munkában: ezzel értük el azt, hogy ma zavaroktól mentesen, simán működik a közigazgatás és fejlődik a község minden része, nemcsak a hajdan dédelgetett telepek, hanem maga a régebben elhanyagolt anyaközség is.

Itt megjegyezte tudósítónk, hogy régebben minden közunka a Vasgyár és Ujdiósgyőr fejlesztésére és csinosítására fordítottak, a közigazgatásban tulsulyban levő vasgyári képviselőtestületi tagok kényserítő akaratára folytán.

— Ma ilyesmire jól sínes, — válaszol a főjegyző. — Ma épen a vasgyári és környékbeli telepeken lakó képviselőtestületi tagok is készséggel járulnak hozzá a anyaközség fejlesztéséhez. Söt tessék jól megjegyezni, hogy itt nincs Diósgyőr anyaközség, nincs Vasgyár, nincs Percees, főképpen nincs Ujdiósgyőr, — itt csak egy egységs Diósgyőr község van.

### Diósgyőr jövő évi tervel

És mik a község vezetőségének tervei a most elkövetkező esztendőre?

— Legelső és legfontosabb tennivalónk a község 300.000 pengős függőkölésének, melynek visszafizetésé egy éven belül aktuálissá válik, — konvertálása oly nagyobb és 25—30 éves lejáratu kölcsönre, amelyből visszafizetendő lenne a 300.000 pengő; az azonfelül rendelkezésre álló összegből különböző beruházásokat és közmunkákat hajtunk végre. Így: új nagy óvodát építünk, folytatjuk az utcák kikövezését és aszfaltozását az Árpád-utéval párhuzamos részekben. További terveink: a Szent János-ter rendezése, az ottani malomzuga megszüntetése, a városháza előtti tér feltöltése és rendezése, majd később a malomárok áthelyezése, vagy megszüntetése.

Ezek azok a feladatok, amelyeket közel jövőben megoldani akarunk s amelyekről vállaltva működik közre a község vezetőség és lakossága különbség nélkül.

## Négy év alatt háromszorosára emelkedett a miskolci járásbíróóság ügyforgalma

Beszédes számok arról, hogy hány aktát intézett el a miskolci járásbíróóság év alatt

A miskolci kir. járásbíróóság elnöke a közelmúltban igen érdekes statisztikát állított össze. A statisztika szerint a miskolci járásbíróóság ügyforgalma az elmúlt években meglepő módon emelkedett. A kimutatás szerint 1924-ben 12.457 peres és perenkívüli aktát intéztek el, addig 1928. évben eddig 32.225 peres és perenkívüli akta foglalkoztatta a miskolci járásbíróóságot.

Az ügyforgalom ilyen fantasztikus magasságokba emelkedő aránya mellett szükséges lett volna a bírói és segédnöki létszám emelése, azonban ez mindeztől még történt meg, úgy, hogy a nagy restancia feldolgozása érdekében a miskolci ügyvédi kamara saját költségén állított be egy díjnokot.

Ez a statisztika azt mutatja, hogy a miskolciak szivesen perlekednek, azonban a gazdasági viszonyok leromlását, sok kétségbeesett existencia utolsó próbálkozását mutatja az, hogy a perek 75 százaléka száz pengőn aluli. A miskolciak tehát óvatos és óléso perlekedők.

9278/1928. m. sz.

## A miskolci m. kir. államépítészeti hivatalról

Borsod, Gömör és Kishont k. e. e. vármegyék törvényhatósági közútjainak fenntartásához 1929. évben szükséges fenntartási és hengerelési fedanyag szállításának zárt írásbeli ajánlatok utján leendő biztosítási céljából a vármegye alispánjának felhatalmazása alapján a miskolci m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében 1929. évi január hó 11-ik napján nyilvános versenyfolyaság fog tartani.

Felhívom emelőfgva a vállalkozni akarókat, hogy a szállításra vonatkozó ajánlatokat a miskolci m. kir. államépítészeti hivatalhoz címezve a fenti határpap d. e. fél 10 órájáig nyujtsák be. Később beérkezett ajánlatok, valamint táviratok vagy utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az ajánlatok szabályszerűen felbélyegezve, pecséttel lezárt borítékban nyujtandók be, a címzésen kívül a 1—3 pont alattiakban felsorolt módozatok megjelölésével ellátott felirással.

Az ajánlatok 1929. évi január hó 11-én délelőtt 10 óra körül bontanak fel.

A benyujtott ajánlatok vissza nem vonhatók s ajánlattevők ajánlatukkal a versenyfolyaság napjától számított 45 napig kötelezettségben maradnak.

Ajánlat tehető az alulirt hivatalnál megtekinthető és beszerezhető kimutatásban részletezett mennyiségben a közállítósokra vonatkozó VII. jelű részletes feltételekben előirt szemmagyságu fedanyag: (bazalt, trachyt, andezit, diabáz, mészkő vagy hasonló minőségű kavicsara.)

1. Az egyes vasutállomásokra a fedanyagnak a bányából való leszállítására.

2. Az 1. alattiak szerint leszállított fedanyagnak az egyes vasutállomásokról a miskolci m. kir. államépítészeti hivatalnál megtekinthető részletes kavicselosztási kimutatás szerint az ut szakaszokra való helyszíni fuvarozására.

3. Az egyes utmenti helyi bányából beszerezendő mészkő, rostált godor és rostált folyamkavics szállítására.

Bánatpénzül a szállításra felajánlott fedanyagmennyiségnek az ajánlott egységárral való szorzatából kiadóó vállalatí összeg 2 százaléka tendő be a miskolci m. kir. adóhivatalnál közig. letűbe, melyről szóló letűti nyugta vagy annak közigyűlése hitelesített másolati példány csatolandó. Készpénz vagy értékpapír az ajánlathoz nem csatolható.

Bővebb felvilágosítás alulirt hivatalnál nyerhető.

Miskolc. 1928. évi december hó 12-én.

M. kir. államépítészeti hivatal.

KARÁCSONYI ÉS UJÉVI  
meglepetéseket vásároljunk

CORVIN  
uri és női divatvilágban  
Miskolc, Széchenyi-u. 49.

Egy db. Corvin-nyakkendő 80 ft.





## AUTÓ-MOTOR

Rovatvezető: SOLTÉSZ IMRE DR.

### Miért mennek tönkre a miskolci autótaxisok?

**Bebizonyosodott a legrosszabb üzlet az autótaxi — Ahol senki sem szerzett még vagyon — Miért nincs Miskolcon taxiprobléma?**

Miskolc, december 29.

Itt a miskolci autótaxisok mossa-lyogva olvassák azt a tülekedést, ami a fővárosban az autótaxi engedélyekért folyik. Fájdalmas mosoly fanyarodik az autótaxisok arcára és mondják: Miskolcon persze éppen ellenkezőleg van, itt versenyfutás indult meg arra, hogy ki tud hamarabb megszabadulni az autómobiljától, főleg a taxitól. Tényleg olyan kilátástalanul rossz üzlet a taxi Miskolcon? Erről meglepően ható adatokat mond el egy miskolci taxitulajdonos:

— Más a helyzet a fővárosban és más Miskolcon. Itt aránylag tul sokan vannak ahhoz, hogy csakugyan meg lehessen élni. Elsősorban azért megyünk tönkre, mert télen képtelenek vagyunk fizetni az autórészleteket már pedig alig van olyan taxitulajdonos, aki nem azzal a gondlattal ölte bele kevés kézpénzét a taxiba, hogy majd megkeresi a részletekhez szükséges összeget. Mert ezt sem lehet megkeresni, de gyakran még a safför fizetését sem. Nő az adósság egy napon pert akasztanak a nyakába. vizsik az autót és azt a gond, hogyan lehetne megélni és kikászálódni a sok adósságból... Számlatlan esetet lehetne felsorakoztatni arról, miként sodródott az anyagi összeomlásba, aki először egy, majd két taxival próbálkozott. Maga vezette és eleinte csakugyan úgy látszott, a kitartó józan munka meghozza a gyümölcsöt... de most már nap nap után megismétlődnek az árverések, foglalkások és örül, ha elmeletet ismét állásba... De nemcsak ez, hanem sok más példa is szomorú valóságot igazol, itt nem lehet megélni, mert a versenyben elvesznek a komoly üzleti számításai lehetőségek, aztán jön a benzín, olajszámla, végül a per...

— Most egyesületekbe tömörültek a taxitulajdonosok, de csak a hatóságokkal akarják elintézni az elintézni valókat. Itt nem lehet numerus clausus csinálni, mert ez sem segít! Vidéken csak nagyon kevesen tudnak megélni taxiból, mert amit keres a kocsi, az el is megy — javításra. Más természetesen a helyzet a fővárosban, ahol nagyüzem a taxi, ahol nagy vállalatokban realizálódnak, mi itt szerteoszlik szűzfél: kidas, javítás, garázs. Ez az oka, hogy, amíg a fővárosban való, igazi érték a taxi, itt Miskolcon, bizony sovány kenyeret és bizonytalanságot jelent. Miskolcon bebizonyosodott, hogy a legrosszabb üzlet a taxi és ha valaki kockáztat, úgy a taxi tulajdonos az. Taxival nemhogy vagyon nem lehet szerezni, de a sovány kenyeret sem biztosítja mindig.

### Bizonyosan megtalálja

# Renault

## husz különféle típusu

könnyű-, gyors- vagy nehéz teherautója között azt a típust, amely kategória teherbírása és ár tekintetében legjobban megfelel.

## Reiman

BUDAPEST,  
V., VÖRÖSMARTHY-TÉR 3.

## A háztulajdon köztérheinek folytonos emelkedése

**Adócsökkentés — amely nem népszerű**

Írta: FÓTA LÁSZLÓ

Miskolc, december 29.

Ha a régebbi házadótvörvények rendelkezéseit az újabb s a mostani házadótvörvényekkel egybevetjük, azt látjuk, hogy minden újabb törvény újabb és újabb megterhelteket jelentett a háztulajdonosokra. Az igazság kedvéért le kell szögeznünk, hogy ez csak a régi, illetve nem adómentes házakra nézve áll, mert az új építkezések előmozdítására főképp az utolsó 5 évben igen értékes kedvezmények adtak.

Mivel azonban a háztulajdonosok tulajdoni kontingense városokban és olyan községekben van, amelyek változó béralap után adózik, továbbá mivel a házak nagyobb része régi, vagy olyan ház, amely már nem élvezhet adómentességet, a házadóteher változása főképp a városi háztulajdonosokat érinti.

Az alkotmányos éra helyreállítása óta a házat, mint vagyon, több mint négy évtizedet át egyáltalában nem adóztatták meg, csupán annak hozzáadékát; azonban ez minden vagyonnál így volt. Ez a hozzáadék adóztatás is évtizedeken át jóformán semmit sem változott és kevéssé volt zaklató a háztulajdonosra, mert 3 évre szült a kivétel, tehát nem kellett minden évben új adóbevallást beadni.

Az 1868. évi XXII. és 1883. évi XLVI. törvényekkel szerint városokban a házadó 20 százalékos volt, tehát láthatólag elég magas. Azonban a bérjövdelemből mint főalapról leszámlítandó volt fenntartási költség címén 30%, tehát a házadó kulcsa csak 14 százalékos volt. Ezenkívül azon házaknál, amelyeket telekkönyvileg betáblázott adósság is terhelt, az általános jövdelemi pótdoból leszámlították a kamatterher 10%-a, ami az adó 30 százaléka, azaz a bér-alap 6 százalékaig terjedt. Vagyis a házadó a tehermentes házaknál 14, a megterhelt háznál 8 százalékos tette ki.

### A háztulajdon fokozódó megterhelése

Amidőn az idősebb Wekerle Sándor szenális adórendszert 1909-ben megalkotta, az 1909. évi VI. törvényekben a házadó olyképpen szabályozta, hogy átvette ugyan a házadó alapját meghatározó összes rendelkezéseket a régebbi törvényekből (házbér + járulékok), azonban elhagyta a 30 százalékos fenntartási költség leszámlításának kedvezményét és megszűnt a kamatterher 10 százaléka figyelembe vétele is. Viszont a házadó kulcsát az eddigi 20%-ról leszállította, a nagyobb városokban és községekben 14—11 százalékra, a kisebb községekben 9%-ra. Bár a jövdelem- és a vagyonadó-törvényben már nemcsak a házbérhezadék megadóztatásáról is gondoskodott, de a házat, mint vagyontömeget is megadóztatta, viszont úgy a vagyonnal, mint a jövdelemből nemcsak a telekkönyvileg betáblázott, hanem az összes igazolt terheknek és kamatterheknek leszámlítását is engedélyezte.

A világháború után a háború és a forradalmak romjainak eltakarítása, a ránk zudult hadiszerkezet őrési, a polgárság erején felüli megterhelését eredményezték. Minden vonalon és mindenkitől súlyos áldozatokat kívántak s evégül egyre újabb és újabb adóreformok születtek meg. A házadót az 1920. évi XXII. törvények szabályozta újra, mely majdnem teljes egészében átvette kevés változással a Wekerle-féle 1909. VI. törvények valamennyi

rendelkezését. Leglányegesebb, de egyben legsúlyosabb változtatása az volt, hogy a házadó kulcsát minden könnyítés nélkül felemelte 20 százalékra. Mivel pedig időközben a házberetek az államhatalom kényszerrendeletekkel magasabb érdekből, a közj érdekében megkötötte és stabilizálta, azonfelül a hatóságoknak meglehetősen széleskörű lakásigénybevételi jogot is biztosított, a házadó később némileg csökkentették 18%-ra.

Hosszu és súlyos esztendőket követhettek. Már minden vagyonfajta felszabadult a gazdaság államérdekből elrendelt korlátozás alól, csupán a háztulajdon maradt az egyetlen, — azok közül is épen a régebbi, adómentességet nem élvező házak, — amelyek az államhatalom rajta tartotta a kezét. A közhatalom nem elégedett meg azzal, hogy megszabta a házber mértékét, elvette a háztulajdonos rendelkezési jogát a vagyonának részével, vagy egészével, reitens viselkedésű, vagy házbért nem fizető lakóival szemben éveket igénybevevő és költséges perre kényszerítette sőt ezenfelül még hivatalnok, pénzbeszedő, nyilvántartó munkakörre is kényszerítette, sőt anyagilag felelőssé tette őt bérlőért, végrehajtást, árverést akasztott nyakába, ha azok nem fizettek. Az állam kimondotta, hogy mindenki, aki lakik, vagy bérrel bizonyos meghatározott kincstári járulékot (házrészesedést) köteles fizetni, ezt ugyan a bérlők tartoztak megfizetni, de a járulék kiszámítását, nyilvántartását súlyos büntetés terhe alatt ingyen a háztulajdonos volt köteles teljesíteni, aki azonban felelős volt a járulékról és köteles volt az államnak megfizetni akkor is, ha a bérlő neki nem fizette meg. Azután a városok megszűntették a közszolgáltatási díjak egyenkénti kivonását s ehelyett azokat házáként a háztulajdonosokra rótták ki; amikor a közszolgáltatási díjak megnövekedtek, akkor engedték meg 1924-től kezdve a közüzemi díjaknak a lakók általi kötelező megfizetését. 1928 február elszejétől kezdve aztán ezt is megszüntették, úgy hogy ma a háztulajdonosok fizetik a bérlők összes közszolgáltatási díjait, ami a házbernek 5—10 százaléka jelent.

Ha tehát az újabb Wekerle-féle házadó csökkentési törvény az adókulcsnak 2 százalékkal való leszállítását eredményezi, de mert nem mondja ki a közszolgáltatási díjakra eső hányad adómentességét, az új törvény visszaesést jelent, mert végeredményben nem a házadóteher csökkenése, hanem 3—8 százalékos köztérhe emelkedése áll elő.

### Házadóteher régebben és most, számokban

Az 1883. évi XLVI. t.-e. alapján a háztulajdonos közdóterhei a következők voltak 1909-ig Miskolcon.

1. **Tehermentes háznál:** Házbéradó 20 százalék, II. oszt. kereseti adó (3 családtagú számítva), ált. jövdelemi pótdob 30%, orsz. betétpótlási pótdob 5%, közszégi pótdob 60%, utadob 20% = 1000 korona bérjövdelem mellett 308.36 korona, azaz 30.80%; 1000 korona bérjövdelem mellett 3017.36 korona, azaz 30.17%.

2. **Ervény megterhelt háznál:** (Ugyanazon adótételek az ált. jövdelemi pótdob kivételével), 1000 kor. bérjövdelem mel-

lett 266.36 korona, azaz 26.63%; 1000 kor. bérjövdelem mellett 2597.36 korona, azaz 25.97%.

Az 1909. VI. törvények életbelépesése után Miskolcon (ez esetben egyetlen mértékben adózott bármily bérjövdelemű ház, akár tehermentes volt, akár nem).

Házbéradó 14%, Községi pótdob 70%, Orsz. betétpótl. pótdob 5%, Utadob 10% = 1000 koronás bérjövdelemű háznál 259.— kor., 10000 koronás bérjövdelemű háznál 2590.— korona, azaz egyformán 25.9%.

Az 1920. XXII. t.-e. életbeléptetése és módosítása után (tehermentes háznál s felvette, hogy a háztulajdonosnak egyéb vagyona s jövdeleme nem volt):

Házadó 18%, Jövdelemadó skála szerint, vagyonadó (20 százalékos becsülés alapján) skála szerint, közszégi pótdob 70%, utadob 10% = 1000 koronás jövdelemű háznál 331.— kor., azaz 33.10%; 10000 koronás jövdelemű háznál 4110.— kor., azaz 41.10%.

Az ezidőszert 1928-ban levő 1928. évi állapot szerinti adózás (tehermentes háznál):

Házadó 18%, jövdelemadó skála szerint, vagyonadó (2-szoros becsülés alapján) skála szerint, közszégi pótdob 50%, Betétpótl. pótdob 16%, utadob 10%, rokkantadob 5%, = 1000 pengős házbérjövdelem után 357.30 pengő, azaz 35.73%; 10000 pengős házbérjövdelem után 3875.40 pengő, azaz 38.75 százalékos.

Az újabb Wekerle-féle házadó, csökkentés törvény után az odó annyiban változott, hogy a házadó 18% helyett 16% lesz. Vagyis az 1000 pengős béru ház adója ki fog tenni 1929-ben 321.10 pengőt, azaz 32.11%; 10000 pengős bérjövdelem után 3513.40 pengő, azaz 35.13%.

A köztérhe csökkenése tehát mintegy 3.5 százalékos lenne ki; ezen csökkentés azonban csak látszólagos, mert a háztulajdonosnak ezenfelül még fizetni kell mint kifejezetten köztérhet, a vízvezeték, esatornázási, személtárolási, sőt a magánvállalkozók által beszédett kéményseprési díjakat is. Ezek ma már, amint előbb mondtuk, a házbernek mintegy 5—10%-ára rugnak. S míg azelőtt ezeket a háztulajdonos a bérlőtől kormányintézkedés folytán megkapta, a közszolgáltatási díjakat ebből fizette, bár ekezt ritkán fedezte. Most azonban már a háztulajdonosnak a házberből kell fedeznie, tehát ennyivel több köztérhet kell viselnie. Ha ennek mértékét átlagosan 7%-ra számítjuk, ez esetben kitszen a köztérhe:

1000 pengős bérjövdelemnél 391.10 pengő = 39.11%-ot.

10000 pengős bérjövdelemnél 4213.40 pengő = 42.13%-ot.

### A háztulajdonosok túlterhelése

Ha egybevetjük a fentebb elmondottakat, a következőket állapítjuk meg:

Kétségtelen, hogy az 1909 előtti időkben nagyon súlyos köztérhe mehezett a háztulajdonosra, mert házbérjövdelemnek 30 százaléka fölött kellett e cimen adózni.

A nagy Wekerle Sándor tisztán látta ezeket és méltányosnak találta, hogy a különféle adómentek közötti egyenlőtlenségek nevellődjék; az e célból megreformált régi és behozott új adómentek alkalmazása után a háztulajdonos köztérhet 26%-ra, tehát egyhatodával csökkentette.

Az 1920. évi adótvörvények aztán egyszerre olyan nagyra növelték a köztérheket, hogy azok a bérjövdelem egyharmadánál, sőt 40 százaléka fölött is felemésztették.

Ma már valamivel jobbka a viszonyok; bizonyos stabilizáció mutatkozott s a pengő belső értéke is emelkedett; az utóbbi időkben azonban ezek az állapotok újra megromlottak ugyanarra, hogy a régi házak tulajdonosai ismét egyre súlyosabb helyzetbe jutnak. A régi házak fenntartása és tartozása immár nagyon is szükséges s mind nagyobb összegeket nyel el; ezek után ma már semmiféle kedvezményt nem kapnak sem eseti adótörles, sem az adóalpról való leszámlítás útján. Az adó- és egyéb köztérhek pedig felemésztik ma a házbernek csaknem, sőt nagyobb házaknál a 40%-át. Egy 1000 koronás bérjövdelemű háztulajdonos a köztérhek után felmaradt 700—730 kor. tiszta jövdelemből, vagyis havi 60 koronából szüköcskén ugyan, de megélhetett 1890—1909 táján. Ma egy 1000 pengős bérjövdelemű kis háztulajdonos a megmaradó 600—640 pengőből, azaz havi 50—52 pengőből nemcsak megélni nem tudna, hanem még a nyomorgásra is kevés lenne egymagának is.

## Miskolci Takarékpénztár

Alakult 1845-ben





**HIREK**

**— Miniszterek vadászkirándulása Lillafüredre.** Bethlen István miniszterelnök és Mayer János földmívelésügyi miniszter vezetésével a kormány több tagja a kitünően sikerült gödöllői vadászat után szombaton korán reggel Lillafüredre érkezett. A miniszterelnök és a földmívelésügyi miniszter mindjárt reggel megtekintették a hámosi cseppkő-barlangot és annak bejárata körüli városzerű építményeket. Schlosser István erdőfőtanácsos kalauzálásával. Dél előtt a miniszterelnök kíséretével a Bükk rengeteibe indult vadásznóvadászatról. A szombati vadászat befejeztével este 4 órakor 22 terítékes vacsora volt a felső hámosi kincstári szállodában, amelyet Böczög József miskolci vendéglős szervezett. A miskolci előkelőségek közül Söldes Béla és Mikszáth Kálmán főispánok, Szepessy Árúr erdőgazdátó és Kertész András csendőrezredes vett részt. Mikszáth főispán a vasárnapi folytatódó vadászatot már nem vesz részt, mivel fia beteggyárhoz, nőgrádi birtokára utazik.

**— Esküvő.** Dr. Tolnay Sándor, az Országos Társladóbiztosító Intézet miskolci kerületi pénztárnok titkára és főnökhelyettese szombaton délután 5 órakor tartotta esküvőjét Bíró Gizével. Bíró Sándor igazgató-tanító leányával.

**— Zemplénvármegye főlevéltárnoki állásra három pályázat érkezett be,** közöttük Metzner Tibor dr. Zemplén v. ny. árvaszéki ülnöké. Széll József főispán minden valószínűség szerint az egyetlen zempléni pályázót, Metzner Tibort fogja kinevezni a főlevéltárnoki állásra.

**— Nemzetközi orvoskongresszus Kairóban.** Kairóból jelentik. E napokban fejeződik be itt a nemzetközi orvoskongresszus, amelyen főleg a lepra betegség terápiaját vitatták meg. Azonkívül különböző nemzetiségű kiváló szakorvosok tartottak előadásokat a verhas, malária és trachoma gyógyításáról. Több tudományos értékű orvosi filmet is mutattak be. A legközelebbi nemzetközi orvoskongresszust 1931-ben Hollandiában fogják megtartani.

**— Kigyulladt egy kunyhó és bentégett egy gyerek.** Kistálya község mellett borzalmas szerencsétlenség történt péntek délután. Bolyinkó József moocsármajori lakos két éves József nevű kislát egyedül hagyta odabáza, aki valahonnan előkerített egy skatulya gyufát és játszadoni kezdett vele, majd az égő gyufát az ágyra dobta, mely pillanatok alatt lángra lobbant. A kislát hiába próbált az égő kunyhóból kimenekülni, nem sikerült, mert az ajtó be volt zárva, a tűz pedig tovább terjedt és csakhamar az egész kunyhó lángokban állott. A szomszédok a tűz színhelyére siettek, de mitsem sejtettek arról, hogy a kunyhóban van valaki. Csak amikor megérkezett Bolyinkó József s jajeszékelve törte be az égő ház ajtaját, akkor borzalmas látvány tárult szemük elé. A kislát már teljesen széná égett. A gondatlan apa ellen megindult az eljárás.

**— Új alakulat Miskolcon.** Mint Budapestről értesülünk a másfél századdal ezelőtt alakult Goldberger Sám. és Fia rt. textilipari concern. Miskolcon fióküzletet létesít. A fiók vezetésével Blumenfeld Ervint, a vállalat debreceni fiókjának volt főnökét, bízzák meg.

**Sárkány János**  
gőzerőre berendezett kelmefestő és vegytisztító műhelye  
SÁTORALJAUJHELY,  
Tompa utca 16

Felvételi üzlet Sátoraljai helyi:  
Molnár István-utca 5. sz. alatt  
(Pannonia-szálló épület)

Vállalok: Női- és férf ruhák, selymek, függönyök, butorhuzatok, szőnyegek, fejkendőket, kázmunkák stb. vegyi tisztítását mintá után bármily finomra való festését, gallérok, kézelők tisztítását, gyászruhák festését 24 óra alatt.

**— A hámosi körjegyző fejelemli ügye.** Multkori számunkban megírtuk, hogy Békeffy László hámosi jegyző ellen egy 308 pengős jegyzői nyugdíjának felvétele és jogosulatlan megtartása miatt, fejelemli vizsgálat indult. Vadnay László központi járási főszolgabíró ezért Békeffy állásától felfüggesztette és a körjegyzői teendőket végzésével december 28-tól kezdve Kigyóssy István hámosi körjegyzőt bízta meg, aki hivatalát a jelzett napon átvevén, működését meg is kezdte. Békeffy — illetékes helyről nyert értesítésünk szerint felfüggesztését és a fejelemli vizsgálat elrendelését megfélembre, úgy hogy a fűtleges vizsgálat csak a fejelemli határozat jogerőre emelkedése, vagy jóváhagyása után lesz minden részletre kiterjedően megtartandó.

**— Eljegyzés.** Schwaerc Miklós mérnök, Buenos-Aires (Sátoraljai helyi) eljegyezte Stern Erzsikét, Buenos-Aires (Budapest).

**— A spanyol miniszterek fizetésemelését kaptak.** Madridból jelentik. A spanyol nemzetgyűlés a miniszterek évi fizetését 30.000 pezetről 50.000 pezetrá, kb. 48 ezer pengőre emelte fel. E felemelt fizetésben azonban a jelenlegi miniszterek még nem részesülhetnek, s erendelésük csupán az az után következő kabinet tagjaira érvényes.

**— Meghívó.** A sátoraljai helyi Egyesületes Hegyközség tagjai a városúháza tanácsmterében 1929. évi január hó 8-án d. u. 3 órakor megtartandó másodikban meghirdetett rendes közgyűlést tartanak, amelyen a megjelölt számmá való tekintet nélkül fognak érvényes határozatok hozatni.

**— Otrokocsyné jobban van.** Amint már ismeretes, Otrokocsy Vég Dánielné a elmúlt napokban súlyos autószerencsétlenség érte. Erdeklőitünk hogyléte felől és azt az örömdetes hírt kaptuk, hogy Otrokocsyné jobban van, úgy, hogy a napokban már el is hagyhatja az ágyát.

**— A Debórah jótékonyági nőegylet** vasárnap délután 4 órai kezdettel teadélután tart, melynek keretében folytatása lesz a mult vasárnap tartott vitadélutának. Slésinger Ernő, az Erzsébetiskola tanítója előadást tart; közreműködik a „Harmonia” ifjúsági zenekar és egy kiténő zongoristáról gondoskodva van. A vita-és teadélutánra tisztelt meghívja összes tagjait, az ifjúsági és leány-csoport tagjait, az érdeklődő közönséget az elnökség.

**Börkeztüüt Harisnyát**  
vásároljon  
ajándékba

**KÁLNAI**  
keztüüsnel  
SZÉCHENYI-UTCA 58. SZ.

**— Új autóbúsjárat Zempléneben.** A kereskedelemügyi miniszter engedélyt adott „Halász Pál, ny. jegyző bodrogkereszturi lakosnak az Olaszliszka—Tolcsva vasútállomás és Erdőhorvát községek között fentartandó autóbúsjárat létesítésére. Eme járat lesz hivatva arra, hogy lebonyolítsa Tolcsva község és állomása között a forgalmat és bekapcsolja a forgalomba az eddig nehezen megközelíthető községeket.

**— Baleset munkaközben.** Tegnap este súlyos baleset érte Hegedüs József kéményseprő segédet, aki munkaközben leesett a háztetőről s lábátörést szenvedett. A mentők az Erzsébet-kórházba szállították.

**— Bartus Ödön festőművész, állandó képkiallítása a Felsőmagyarországi Hirlapterjesztőben.** Rég óta volt szokás arra, hogy városunkban a helybeli festőművészet termékeit közönségünk könnyű szerezlel elérhesse. Azonban az a fonák helyzet volt eddig, hogy pl. Bartus az ő festményeit vagy csak a kiállításon mutathatta be, vagy csak a távolfekvő művésztelepi műtermében árulhatta; ez természetesen ma már, a műkereskedelm magyaránnyterjeszkedése mellett meg nem felelt, úgy, hogy a közönség kényelmét vélte szolgálni, midőn elhatározta, hogy a város szívében felköt Hirlapterjesztőben állandó képkiallítás rendez be saját festményeiből. A képek mindennap díjmentesen megtekinthetők, megjegyeztvén, hogy az árakat nem emelte meg, mert állandó képkiallítása nem ridég üzleti vállalkozás. Természetesen részleltetésre is adja műveit, úgy, hogy teljesen fölösleges, hogy közönségünk idegen munkáit vásárolja akkor, mikor egy helybeli művész munkáit kényelmesen megközelítheti.

**— Nagyszabású teatestét** tart Szilveszter este a sátoraljai helyi izr. gyermekfelruházó egylet a „Magyar Király” szálló-éttermi helyiségében. A teaste rendezés az eddigi teadélutánok kereteit messzehaladónan kíván gondoskodni a mulatni vágyók szórakoztatásáról. Belépődj ezuttal sem lesz, csupán a mindenkinek felszolgáló teáért fog kelleni néhány fillért fizetni.

**ELSŐRANGU HÁLÓSZOBÁK**  
400 pengőtől kezdve és egyéb butorok is jutányosan részleltfizetésre kaphatók!

Vállalunk olcsón épületmunkát, mindenféle bérmeznunkálást, NF hajópalló gyalulást. Mindennemű keményfaanyag oladás nagyban és kicsinyben. Fűrészüzemünk részére mindenféle rönkfát vásárolunk. A Takarékosság tagjai 12 havi hitelt élveznek.

**Miskolci Faárúgyár, Áru- és Terményraktár R.-T.**  
Vay-ut 27. — Telefon 478.

**A Városi Zálogintézet**

zálogkölcsönél a legkényelmesebb módját jelenti a hitel igénybevevésnek, mert

1. Nem kell váltó, sem kötelezvény. 2. Nem kell várni, míg a kölcsönt az igazgatóság megszavazza. 3. Nem kell kötelező nyilatkozat aláírni, melynek alapján a tárgy bármikor eladható. 4. Lejárati utat még egy hónapi kíméleti időt élvez az adós.

**Kölcsönöket folyósítunk :**

Ékszerekre, arany- és ezüstneműekre, mindennemű kereskedelmi árukra, ingóságokra, háztartási és ruházati cikkekre olcsó kölcsöndj mellett.

**Erzsébet Királyné Szálló**  
Budapest, IV., Egyetem-utca 5.  
(A Belváros központjában).

60 éve a fővárosi és vidéki ur középórály találkozó helye. — 100 modern, kényelmes szoba. — Az étteremben és kávéházban olgányoz. — Az Erzsébet-plnce a főváros legszebb sörözője. — Polgári árak. Szabó Imre vendéglős.

**— A Délisark két hőseinek: Wilkinsnek és Byrdnek táviratváltása.** Newyorkból jelentik: Amidőn Byrd értesült arról, Wilkins repülő útján megállapította, hogy az eddig félszigetnek tartott Graham föld sziget, a következő táviratot küldötte Wilkinsnek: „Szívélyesen gratulálók ragyogó repüléséhez. Ne feledje el, hogy örömmel látjuk, ha mifelénk repül.” A „Times” megjegyzi, hogy a két sarkutató egymástól csupán 2000 mérföldre van, azonban Byrd Newyorkból, tehát 10.000 mérföld távolságból értesült Wilkins repüléséről. Byrd üdvözlő távirata előbb a newyorki felvevő állomásra ment, innen továbbították San-Franciskóba, mely 300 mérföldre van onnan. San-Franciskó továbbadta a táviratot a 7500 mérföldre levő Deception szigetre, ahol Wilkins állomása van és így a távirat 2000 mérföld helyett 20.500 mérföldnyi utat futott be.

**— Leesett a létráról és meghalt.** Kozár Ignác né miskolci lakost súlyos sérüléssel szállították péntek délután az Erzsébet-kórházba, ahol sikerült kihallgatni. Kihallgatása során elmondotta, hogy a padlára ruhát akart felszállítani, a létra megcsuszott alatta és ő lezuhant. Az orvosok igen súlyos koponyatörést állapítottak meg Kozár Ignácánél, aki röviddel kihallgatása után meghalt.

**\* Valódi angol szöveteket olcsón** nem lehet kapni máskor, csak most, ugyanis a világhírű Semler cég (Budapest, Bócsi utca 7.) kiárulja az ez évben főlhalmozódott legkiválóbb minőségű angol szövetmaradékokat. S hogy ez olcsó szövetmaradékok valóban angol gyártmányuk, azt garantálja a Semler cég világhírre s az a bizalom, amely irányában általános. Olvasóinknak szíveséget igyekszünk tenni azért, hogy e rendkívül kedvező alkalomra figyelmüket felhívjuk.

**\* Vásároljon matador** arany tölteőtolt Schwarz Sománál heti 1 pengő részletre készpénz árban. A takarékoság tagja.

**— Ne adj kölcsön esernyőt!** cím alatt lapunk december 16-iki számában megjelent bírósági tárgyalásról szóló tudósításra a következő helyreigazító nyilatkozat közlésére kérték fel: Valótlan az, hogy én özv. Bahó Lajosné diógyőri lakossal, kit a miskolci kir. járásbírósnál fejlejtettem és kinek cselekményét megbocsájítottam, — a magánindítvány visszavonása után „jobbról-balról összecsokolódtam volna”. Valótlan továbbá, hogy én fentevetettel karonfogva távoztam volna a bírósági tereméből és valótlan az, hogy ugyanakkor esküvel fogadtam volna, hogy jó barátságban maradok vele. Való az, hogy fentevetettel szemben magánindítványomat visszavontam s így a bíróság az eljárást megszüntette indítvány hiányában. És való az, hogy özv. Bahó Lajosné külön és én is külön, mindenféle barátkozás nélkül távoztunk a bírósági helyiségből éppen úgy, mint az egész bíróság épületéből. Mihálik Endén.

**— Lapunk Budapestben** állandóan olvasható a Park-szálloda kávéházában VIII. ker. Baross-tér 10.

**A Miskolci Nemzeti Színház műsora**  
Vasárnap, dec. 30. délután Szeretlek. (Mérs. helyárákkal) fél 6-ór: Szegény lányt nem lehet elvenni. (Mérs. helyárák.) este fél 9-ór: Az utolsó Verébly lány. Bérletszűnet.  
Hétfőn, dec. 31. egyegyed 8 órakor: Az utolsó Verébly lány. Bérletszűnet. Háromnegyed 11-ór Szilveszteri kabaré szenzációs műsorral.  
Kedden, jan. 1. d. u. 3-ór: Régi nyár. Mérs. helyárákkal. Este fél 8-ór: Az utolsó Verébly lány. Bérletszűnet.  
Szerdán, jan. 2. este fél 8-ór: Az utolsó Verébly lány. Bérletszűnet.  
Csütörtökön, jan. 3. d. u. 3-ór: Szabária. Mozhelyárákkal. Este fél 8-ór: Az utolsó Verébly lány. Bérletszűnet.  
Pénteken, jan. 4. fél 8-ór. A tábornok. Premier bérlet 9. sz.

## Ósdi, szűk és egészségtelen laktanyában a Mentőegyesület

Bezámoló az egyesület ezévi működéséről.

Miskolc, dec. 29.

A mai fokozott tempójú, lázas évrerésű nagyvárosi életben már mindennapos jelenség a mentőautó és mégis, ha az utca forgatagában hirtelen megszólal a szirénája, az ember szinte akaratanul is félfigyel a panaszos hangra, pár pillanatra kiközökken a szürke problémák légköréből és ijedten néz a rohanó gépkocsis után, mert észbe ötlük, hogy valahol baj történt, valahol veszélyben forog egy emberélet. — Ha pedig az éjszakák csöndjébe belehat a tüzet jelző sziréna és a kihalt utcákat felveri a száguldozó tüzőtököcsök zaja, melyekről harsogó kürt hirdeti a vést, — az alvók felriadnak és visszafójtott lélegzettel, elszaló szívvel gondolnak arra, hogy valahol kigyúlt a ház, talán egy otthon ég. S ilyenkor önkéntelenül is felsóhajtának „hála Istennek, hogy nem nálunk történt a baj”. De a szerencsétlenség és véletlen balesetek lehetősége ma sokkal inkább, mint régekte ott leselkedik mindnyájunk mögött, úgy, hogy a tüzőt- és mentőegyesület munkája már nem csupán ideális cél, hanem elengedhetetlen szükségessége a városi életnek.

Miskolcon, 1874-ben alakult meg az Önkéntes Tüzőt- és Mentőegyesület. A város fejlődésével karöltve természetesen az egyesület működési köre is egyre bővült, nagybővödött ugyanarra, hogy most már napjában 10-15-ször is felhívják a mentőket és első segélyt kérnek. Az egyesület hosszú évek óta Thury József főparancsnok lelkes és odaadó vezetése alatt áll. Az ő irányítása, meg a működő tagok önzetlensége emelték az országban egyedülálló egyesületet arra a magas nivóra, melyen jelenleg van. Mert a miskolci Önkéntes Tüzőt- és Mentőegyesület ugyancsak a saját erejéből, a tagok által ösztönzött fillérekéből lett életképes, a cél elérésére alaposan felkészült szervezet. Szinte példátlan jelenség és minden dicőretet kiérdemelő nagylelkűség, hogy a működő tagok legnagyobb része teljesen ingyen áll az egyesület szolgálatában, sőt még a városolt kiutalt örségi díjat is teljes egészében az egyesület pénztárába szolgáltatják be, amivel lehetővé teszik, hogy az egyesület modern felszereléseket szereshet be. Tavaly pl. két autót vásároltak az ilyen módon összegyűjtött pénzből.

Az egyesület működését illetően a most összeállított statisztika szerint 1928. évben 29 esetben vonultak ki a tüzőtök, a megalakulás óta pedig immáron 2104-szer. A mentők 1928-ban helyben 2725-ször, vidékre viszont 50-szer mentek ki a különféle esetekhez. Ez a szám és az, hogy a megalakulás óta 31.101-szer nyújtottak segélyt, fogalmat adhat az egyesület emberfeletti munkájáról.

Feltesleges volna annak a hangsúlyozása, hogy mennyire fontos, áldásos és nélkülözhetetlen ez az egyesület. És most, midőn a ténykedéséről a legmelegebb hangú elismeréssel adózunk, nem hagyhatjuk szó nélkül azt a sajnálatos tényt, hogy ennek az egyesületnek nem áll rendelkezésére megfelelő helyiség. Mert a laktánya régi épület, alacsony, nedves falu, egészségtelen. A szertárak mindenképpen szűkek, nem lehet bennük elhelyezni a felszereléseket. Olyan körülmények ezek, amiken sürgősen változtatni kell, melyek gyors orvoslást követelnek, hogy az egyesület zavartalanul fennakadás nélkül fejthesse ki tevékenységét. Mint azt a vezetőség részéről megtudtuk, nagyon kívánatos volna, ha a város olyképen oldaná meg a laktanyakérdést, hogy ott hely jutna a családok tüzőtököknek is, akik így veszély esetén azonnal munkába léphetnének.

GYORSAN ÁLLÁSBA JUT,  
HA GYORSIRÁST TANUL  
**MAYER ARNOLD**  
okl. GYORSIRÓTANONÁL  
MISKOLC, APPONYI-UTCA 59.

### Boldog új évet

kíván t. vendégeinek, barátainak és ismerőseinek

**Bujdosó István**  
cukrász, Sátoraljujhelyi



## A próza és az operett harca sikereken, sőt kasszasikereken át a közönségért

Az utolsó Verebély lány egymásután lízennegyszer és biztosan a huszonötödik előadás felé — Zilahy nagy drámájának, A tábornoknak bemutatója pénteken, január 3-án

Miskolc, december 29.

Mult számunkban megírtuk, hogy a színházi szezon legnagyobb meglepetése a próza szokatlan és nagymértvű előretörése. A próza dominálta a színház műsorát s igazi komoly sikert — még kasszasikert is — eddig elsősorban a prózai darabok arattak. Most Az utolsó Verebély lánygal az operett is bevezetett a döntő siker révébe s komoly vetélytársra lett sikerben az eddig előadott prózai daraboknál. Az utolsó Verebély lány az évad legnagyobb kasszasikere lett s miatta elhalasztotta a színház a Tábornok bemutatóját is, mert péntekig minden este ez a kitünő Drégelyi-Harmath—Abraham-operett van műsoron s valószínűleg rövidesen eléri a huszonötös jubileumot is. S hozzátehetjük — megérdemelten.

S talán azért is, mert ez az operett — próza is. Azok közül a ma oly ritka operettek közül való, melyeknek — szövegük is van. Kedves, meleg hangulatú, friss és ötletes, vígjátéki librettója. Zenéje eleven, pattogó ritmusú, régi reminiscenciákat ébreszt és újszerű, jazz és magyaros muzika egyszerre. A közönség mindent megkap benne, amit csak kívánhat: épkezláb vígjátékokat és könnyed, eleven operettet, csárdást és charlestont és — kidőlgözött, elevenen pergő előadást. Pally Mancit alakította csupa báj, ötlet és likéttető élet. Komoly igaz mesterségbeli becsülettel és stílusosan játszta meg a vígjátékokat is. Cselle elevenen és biztosan áll meg a próza és operett határvonalán. Kiss Many sok ötlettel és kedvességgel emeli ki szerepének körvonalait, Szabó Gizinek talán ez a legjobb szerepe, Váradi szinte a darab tengelye lesz és eleven humorral, pompás táncával fókossa és lendíti az előadás iramát. Szirmai pedig groteszkbe torzított alakításával biztosan találja meg mindig a közönség nevető idegeit. S az előadás elevensége és gördülékenysége minden este növekszik, úgyhogy a huszonötödik előadása — ha a gyorsulás tempója nem száll alá — szinte szédítő lesz.

A próza azonban, úgy látszik, nem akarja túrni ezt a túlszárnyaló kentaursikert sem (mert mint hangsúlyoztuk, Az utolsó Verebély lány csak részben operett, másik s talán nagyobb felében próza) s pénteken, január 3-án már beleszó a próza és operett küzdelmébe maga a vezérkar is, azaz — A tábornok. Zilahy Lajos a

legmélyebben részelt drámája már is egy darab történelem és irdalomtörténet. Egyik legalaposabb és legmélyebb kritikusunk állapította meg róla, hogy az utolsó évtizedben magyar nyelven ennél jobb dráma nem írt senki.

Levendulaillat keveredik a puskaporfüsttel és a lysoform szagával, meleg, tiszta, lányosan puha és ártatlan asszony találkozik a kemény, könyörtelen, markánsarcu, zoré katonával. A tábornokkal. A hadikórházban. Melegen, halkan peregek, hullnak a lélekre, a szívre könyvespek, mint tiszta, csillogó gyöngyszemek. Csak néha világít rá meleg sugárként a dráma tiszta, szomorú epikai folyására a jókedv s a humor sokszínű reflektora, hogy enyhítse a fájdalom szomorúságát, a háború rémes Silvanus-hangjainak visszhangját a szívből s hogy borítsa, fedje, takarja a lírát, mely oly mély forrásokból s oly fehéren-tiszta buzog elő.

A harmadik felvonásban már minden a tragikus felé lendül, az első jelenete a lövészárokban, a második jelenete a pályaudvaron, ahol a vonatot várják, mely a sebesülteket hozza. S itt már nyíltan és szinte drámai takaró nélkül ömlik a líra és — a könny. Judit megszemélyesítője Könyves-Tóth Erzi együtt sir a próbán A tábornokkal, Báronny Aladár-lal. S csillogó könnyekkel a szemében mondja Könyves-Tóth Erzi, hogy ez a legkedvesebb szerepe, amit játszott életében, ez a szerep, amelyre mindig várt. Ebben a szerepben emelkedett Bajor Gizi a viláig legnagyobb színésznő, Orska Maria Elisabeth, Bergner, Ludmilla Pitóff és Emma Grammatica mellé. S ez a szerep alkalmas fog adni Könyves-Tóth Erzinek is, hogy congenialis értékeinek minden színelőzősugárzattal, minden zengéssel kivétel. Hogy muzikálhasson csendő, melegen dallamos beszéde és hogy érezetlenség, szüngerállhass az élet likéttető zenéjét a mimika ritmusával, mert a darab novellisztikus felépítése és meleg ömlő líraisága sok némajáték hidján iveli át a dráma csemlekményét a megoldás felé, mely sem csak tragikus összeomlás, sem happy end, hanem igaz művészi s egy „lehet”, — ben, egy „talán”-ban csendül ki mint zárcső.

Talán majd, ha a béke tavaszi szellője fog újra levendulaillatot hozni a friss tömegsirok fölött, akkor találkozhatnak, összeköthetik soronkat Judit és a tábor-

**30 év óta**  
ujévre

mindig leszállított árban árúsit  
**arany, ezüst,  
brillians ékszerket  
és órákat**

**Klein Sámuel**

ÉKSZERÉSZ  
MISKOLC, SZÉCHENYI-U. 113.

**Órajavítás  
Ékszerjavítás  
Vésnöki munka**  
ALAPITTATOTT 1898.

nek. Addig tiltó memento a hősi halált halt férj frissen hantolt sírja s Judit asszony finom izlése, tiszta, ártatlan lelke.

Kemény, elevenen, lázasan élő szobor alakítására nyílik alkalma Báronnyak, aki egyszerre főszereplője és főrendezője a darabnak. A tábornokot alakítja, akinek mikor leghidegebb, legkönyörtelenebb és legzordonaabb, akkor melegen jószágon nyílik szélesre szíve ajtaja.

A főorvos szerepét, melyet a Nemzetiben Gál Gyula játszott, Szirmai, az orvos szerepét Cselle alakítja, ők fogják a humor melegt sugározni a dráma egy dermesztőben hideg temperatúrájában. Valentin szerepében a színház kiváló naivájának, Pally Mancinak lesz alkalma újra sokszínű, meleg és dallamos beszédes étlettel teli alakítását nyújtani. A grófnő P. Márkus Emilia szerepét Kondráth Ilona asszony játssa.

A rendezés, a szereposztás és elsősorban maga a darab biztos ígérete az évad legnagyobb sikerének. Egy ma egészen különös és ritka kasszasikernek, amelyet egy olyan darab arat, mely a kritika szerint is jó, sőt — a legjobb.

## Pally Mancit sikere Az utolsó Verebély lányban

Az utolsó Verebély lány félvér-műfaj. Vígjáték is, operett is. És szinte egyetlen szerep. S ezt a szerepet olyan színésznőnek kell lejátssza, aki biztosan állja meg helyét mind a két műfajban és könnyedén iveli át a próza és operett találkozásának zökkenőit. Pally Mancit abszolút könnyedséggel és biztosan oldja meg ezt a feladatot. Nehéz volna eldönteni, beszéde-e vagy éneke dallamosabb. Egy széles skálának annyi friss és kellemes hangját, egy dus paletta annyi csillogó, eleven színt árassza, önti a szerepére, hogy abban bizony az éneken kívül elvész minden operett és tisztára vígjátéki alakítás lesz. Egy sokszínű, kedves és meleg alakítás, tele élettelt és bájjal. Még a tánc is — vígjátéki. Nem a megszokott, sablonos operett-tánc, mert ebben is értelem, egészen szokatlan kifejező erő és — egyéniség vibrál, likéttet át a tánc újszerű, lázas ütemén.

A sátoraljujhelyi városi mozdó műsora:

Január 1-én, kedden és január 2-án, szerdán: A marokkói kémnő. Egy marokkói kémnő szerelme 8 felvonásban.

Január 3-án, csütörtökön: A tizedik utca. Gaumont hiradó.

Január 5-én, szombaton és január 6-án, vasárnap: Kis garzon.

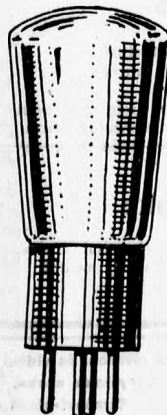
UJHELYI HIRLAP —  
FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP  
XXXI. ÉVF. 53. SZÁM  
Szerkesztés és kiadásért felelős:  
LÁNCZI ZOLTÁN  
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Sátoraljujhely, Kazinczy-utca 5. szám, telefon 10.  
Miskolci szerkesztőség és kiadóhivatal: Széchenyi-utca 12. szám, telefon: 8—85.  
Nyomtatja a Magyar Jövő Nyomdatászem és Lapkiadóvállalat R-T. Miskolcon.  
Műszaki igazgató: ifj. Ludvig István.

# Rádiókészülékben

a legnagyobb választék!

Előnyös árak és fizetési feltételek

**KISICZKY**  
ÉS  
**BITTER**  
villamosüzletében



MISKOLC, Royal-szálló épület

Telefon 8-11

Telefon 8-11